

KESKUSTELUFOORUMIEN JA BLOGIEN KÄYTTÖ VAUVAN ODOTUSTA KOSKEVASSA TIEDON- HANKINNASSA JA TIEDON JAKAMISESSA

Pia Ylenius

Tampereen yliopisto
Informaatiotieteiden yksikkö
Informaatiotutkimus ja
interaktiivinen media
Pro gradu -tutkielma
Toukokuu 2014

TAMPEREEN YLIOPISTO, Informaatitieteiden yksikkö

Informaatiotutkimus ja interaktiivinen media

YLENIUS, PIA: Keskustelufoorumien ja blogien käyttö vauvan odotusta koskevassa tiedonhankinnassa ja tiedon jakamisessa

Pro gradu -tutkielma, 57 s.

Toukokuu 2014

Tutkielmassa tarkastellaan odottavien äitien tiedonhankintaa ja tiedon jakamista blogeissa ja Internetin keskustelupalstoilla. Tutkielmassa haetaan vastausta seuraaviin kysymyksiin: missä määrin blogeissa ja keskustelufoorumeilla esitetään vauvan odotukseen liittyviä kysymyksiä ja mihin aiheisiin nämä kysymykset liittyvät, missä määrin ja mistä aiheista tietoa jaetaan blogeissa ja keskustelufoorumeilla, missä määrin blogeissa ja keskustelufoorumeilla esiintyy positiivisia ja negatiivisia reaktioita ja millaisia eroja blogien ja keskustelufoorumien välillä on tiedon tarpeiden, tiedonhankinnan ja tiedon jakamisen osalta.

Tutkielman teoriaosuudessa käsitellään arkielämän tiedonhankintaa ja tiedon jakamista. Lisäksi perehdytään keskustelufoorumeista ja blogeista tehtyihin aikaisempiin tutkimuksiin, joista katsotaan olevan hyötyä tätä tutkielmaa tehdessä. Tutkielman viitekehystenä toimii Balesin vuorovaikutusprosessin analyysi (IPA-malli). Tätä sovelletaan aineistoon teorialähtöisen sisällönanalyysin avulla.

Tutkimusaineisto koostui viidestä keskustelufoorumin keskusteluketjusta ja neljästä blogista. Keskusteluketjut sisälsivät yhteensä 538 viestiä, joista voitiin tunnistaa yhteensä 1936 IPA-koodia. Blogit sisälsivät 40 postausta, joista mukaan otettiin 11–33 kommenttia. Blogeista pystyttiin tunnistamaan 2767 IPA-koodia, joista 207 oli blogipostauksissa, 221 bloggaajan kommentteissa ja 2546 lukijoiden kommentteissa.

Blogeissa ja keskustelufoorumilla esitetään eniten osallistujien tarjoamia vastauksia. Seuraavaksi yleisimpiä sekä blogeissa että keskustelufoorumilla ovat positiiviset reaktiot. Kysymyksiä ja negatiivisia reaktioita esiintyy molemmissa vähemmän kuin annettuja vastauksia ja positiivisia reaktioita. Blogeissa esitettiin enemmän kysymyksiä kuin negatiivisia reaktioita ja keskustelufoorumilla kysymyksiä esitettiin vain hieman vähemmän kuin negatiivisia reaktioita.

Avainsanat: arkielämän tiedonhankinta, blogit, keskustelufooromit, tiedon jakaminen, vuorovaikutusprosessin analyysi

Esipuhe

Haluan osoittaa erityiskiitokset gradujen vauhditusseminaarin ohjaajalleni Reijo Savolaiselle. Hänestä on ollut minulle todella suuri apu työni saattamisessa loppuun. Ilman häntä valmistumiseni olisi venynyt vielä pidemmälle. Haluan kiittää myös alkuperäistä graduohjaajaani Eero Sormusta. Hänestä oli todella paljon apua gradun alkuvaiheessa ja häneltä sain paljon neuvoja siitä, kuinka tutkimusta kannatti lähteä toteuttamaan. Lisäksi haluan kiittää miestäni Villeä, äitiäni Ireneä, appivanhempiani Harria ja Riittaa ja siskoani Pauliinaa, jotka mahdollistivat graduni valmistumisen tänä keväänä vahtimalla tytärtäni sillä välin, kun tein työtä eteenpäin. Kiitän myös tytärtäni Nellaä kärsivällisyydestä. Ilman heidän kaikkien apua työn tekeminen olisi vienyt paljon kauemmin ja työntänyt valmistumistani eteenpäin. Suuret kiitokset kaikille työssäni auttaneille!

Tampereella 19.5.2014

Pia Ylenius

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	1
2	TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN TAUSTA	2
2.1	Tiedonhankinta ja tiedon jakaminen	2
2.1.1	Tiedonhankinta	2
2.1.2	Arkielämän tiedonhankinta	3
2.1.3	Tiedon jakaminen	3
2.2	Keskustelufooromit	4
2.2.1	Mitä keskustelufooromit ovat?	4
2.2.2	Aikaisempi tutkimus	5
2.3	Blogit	10
2.3.1	Mitä blogit ovat?	10
2.3.2	Aikaisempi tutkimus	11
2.4	Keskustelufoorumien ja blogien vertailua	16
3	TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUSAINEISTO	18
3.1	Tutkimuksen viitekehys	18
3.2	Tutkimuskysymykset	20
3.3	Aineiston valinta ja kerääminen	20
3.3.1	Kaksplus.fi-keskustelufoorumi	20
3.3.2	Blogit	21
3.4	Sisällönanalyysi	22
4	TULOKSET	25
4.1	Määrällisiä piirteitä	25
4.1.1	Blogit	25
4.1.2	Keskusteluketjut	28
4.2	Laadullinen analyysi	29
4.2.1	Huomioita analyysistä	29
4.2.2	Esitetyt kysymykset	30
4.2.3	Annetut vastaukset	33
4.2.4	Positiiviset reaktiot	37
4.2.5	Negatiiviset reaktiot	39
4.3	Keskustelufoorumien ja blogien vertailu	42
4.3.1	Määrällinen vertailu	43
4.3.2	IPA-alueiden vertailu	45
5	LOPUKSI	49
	LÄHTEET	56

1 JOHDANTO

Tämän tutkielman tavoitteena on tarkastella vertailevasti Internetin keskustelufoorumien ja blogien käyttöä vauvan odotusta koskevassa tiedonhankinnassa ja tiedon jakamisessa. Valitsin tämän aiheen sen vuoksi, että odotin ensimmäistä lastani graduhankkeeni alkuvaiheessa. Tästä johtuen aiheeseen liittyvät keskustelufooromit tulivat muutenkin tutuiksi ja niiden tutkiminen vaikutti erittäin kiinnostavalta.

Keskustelufoorumeita on tutkittu muun muassa pro gradu -tutkielmissa ja kandidaatin-tutkielmissa (katso esimerkiksi Tirroniemi, 2009; Wilenius, 2010). Tätä tutkimusta lähellä olevia blogeihin liittyviä tutkielmia löytyi suomenkielellä vain yksi (Bordi, 2011). Enemmän tutkimusta löytyi englanninkielisistä artikkeleista. Verkkokeskustelua on tutkittu verrattain runsaasti. Mistään ei kuitenkaan löytynyt aivan tämän kaltaista tutkimusta. Olisi kiinnostavaa tarkastella kaikkia tapoja, joilla Internetissä voi keskustella. Tämä tutkielma on kuitenkin rajattu kahteen asynkroniseen foorumiin, toisin sanoen keskusteluryhmiin ja blogeihin.

Tutkimuksen tavoitteena on saada selville miten tiedontarpeiden ilmaiseminen ja tiedon jakaminen eroavat blogeissa ja keskustelufoorumeilla. Tarkoituksena on saada selville mitä yhtäläisyyksiä ja eroja näillä sosiaalisen median areenoilla on. Olen kiinnostunut erityisesti siitä, kuinka paljon ja millaista tiedonhankintaa niillä esiintyy ja millaista tietoa jaetaan.

Tarkasteltavana keskustelufoorumina on Kaksplus.fi, josta valittiin kaksi pitkäkestoista ja kolme lyhytkestoista viestiketjua. Blogeja tarkastelussa on mukana neljä.

Luvussa kaksi tarkastellaan tutkimuksen teoreettista taustaa. Luvussa kolme esitellään tutkimuksen viitekehys, tutkimuskysymykset ja aineisto sekä sen analyysi. Neljännessä luvussa tarkastellaan tuloksia ja lopuksi, viidennessä luvussa, luodaan yhteenveto löydöksistä ja jatkotutkimusehdotuksista.

2 TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN TAUSTA

Luvussa 2.1 käsitellään tiedonhankintaa ja tiedon jakamista. Luvussa 2.2 kerrotaan keskustelufoorumeista ja tarkastellaan niistä tehtyä aikaisempaa tutkimusta. Luku 2.3 keskittyy blogeihin ja niistä tehtyyn aikaisempaan tutkimukseen. Luvussa 2.4 verrataan keskustelufoorumeita ja blogeja aikaisemman tutkimuksen perusteella.

2.1 Tiedonhankinta ja tiedon jakaminen

Tässä luvussa tarkastellaan tiedonhankintaa, erityisesti arkielämän tiedonhankintaa, ja tiedon jakamista. Tiedontarpeen käsitteeseen ei tässä pureuduta syvemmin, vaikka se onkin olennainen osa tiedonhankintaa. Tutkielmassani tarkastelen keskustelufoorumeita ja blogeja arkielämän kontekstissa, joten arkielämän tiedonhankintaa tullaan luonnehtimaan tarkemmin. Luku 2.1.1 keskittyy tiedonhankintaan ja luku 2.1.2 arkielämän tiedonhankintaan. Luvussa 2.1.3 kerrotaan tiedon jakamisesta.

2.1.1 Tiedonhankinta

Tiedonhankinta lähtee liikkeelle *tiedontarpeesta*. Tiedontarpeen tyydyttämiseksi hankitaan tietoa, jota tämän jälkeen käytetään. Tiedonhankintaan liittyy relevanssin arviointia ja löydetyn tiedon johdosta saattaa ilmetä uusia tiedontarpeita, jotka taas johtavat lisätiedon hankintaan. Tiedonhankinta onkin näin ollen prosessi, jossa voi olla useita kieroksia. (Savolainen, 1999, 84–85.)

Tiedonhankintaa tapahtuu jatkuvasti. Tiedonhankintaa voi tapahtua monien eri lähteiden ja kanavien kautta. Tiedonhankinnaksi voidaan nähdä myös itsensä käyttäminen tiedonlähteenä. Usein ihminen selviää helpoimmalla, kun hän palauttaa mieleensä asioita ja saa tällä tavalla vastauksen ongelmaansa. Tietoa hankitaan jatkuvasti myös havainnoimalla ympäristöä ja tekemällä päätelmiä havainnoinnin pohjalta. Jos havainnointi ja itsestä löytyvä tieto eivät riitä, käännytään muiden lähteiden ja kanavien puoleen. (Savolainen, 1999, 76–77.)

2.1.2 Arkielämän tiedonhankinta

Arkielämän tiedonhankinta on kaikki sellainen tiedonhankinta, joka ei liity yksilön työhön tai päätoimiseen opiskeluun. Tähän lukeutuvat muun muassa yksilön omaan terveyden hoitoon sekä harrastuksiin liittyvä tiedonhankinta. (Haasio & Savolainen, 2004, 106–110.)

Suuri osa arkielämän tiedonhankinnan tutkimuksesta keskittyy tutkimaan mitä ja miten erilaisia lähteitä ja kanavia hyödynnetään orientoivien ja praktisten tiedontarpeiden tyydyttämiseen. Voidaan selvittää millaisin perustein erityyppiset lähteet valitaan ja millaista tietoa niistä pyritään löytämään ja hyödyntämään. Myös koko tiedontarpeiden ja hyödynnettyjen lähteiden kirjoa tarkastellaan tutkimuksissa. (Haasio & Savolainen, 2004, 110.)

Tutkimuksissa selvitetään usein sitä, mitkä kaikki tekijät vaikuttavat lähteiden valintaan ja mitä lähteitä käytetään eniten. Lisäksi selvitetään mistä aiheista tietoa haetaan eli millaisia tiedontarpeita ihmisillä on. (Haasio & Savolainen, 2004, 110–111.) Arkielämän tiedonhankinta noudattaa usein niin sanottua vähimmän vaivan periaatetta. Tiedonhankinnassa käytetään useimmiten tuttuja ja toimiviksi havaittuja lähteitä. (Haasio & Savolainen, 2004, 113.)

2.1.3 Tiedon jakaminen

Tiedon jakaminen samoin kuin tiedonhankinta on ihmisten välistä vuorovaikutusta – antamista ja ottamista. Kun henkilöllä on tietoa, hän usein jakaa sitä myös muille. Kaikki tieto saadaan sen kautta, että joku on päättänyt jakaa sen muille. Tutkielmassani tiedon jakaminen ymmärretään tekstin, kuvien, videoiden, linkkien, tiedostojen ynnä muiden tietoa sisältävien aineistojen asettamisena potentiaalisten lukijoiden käytettäväksi Internetiin.

Internetissä tiedon jakaminen saattaa usein tarkoittaa sitä, että jakamaansa tietoa ei saa enää Internetistä pois. Tämä tulee useimmiten esille kuvien jakamisen yhteydessä. Kun kuvan laittaa Internetiin, se saattaa levitä nopeasti muuallekin kuin paikkaan, jonne se on alun perin laitettu.

Sonnenwald (2006) tarkasteli tiedon jakamista osana yksilöiden välistä viestintää. Tiedon jakamisen luonnetta voidaan havainnollistaa esimerkillä. Tiedon jakaminen käyn-

nistyy, kun henkilö A kertoo henkilölle B jonkin asian. Tässä yhteydessä henkilö A olettaa, että jos henkilö B osoittaa ymmärtäneensä riittävässä määrin asian, henkilö B on vastaanottanut saamansa tiedon. Tiedon jakamiseen liittyy näin ollen sekä tiedon antaminen että sen vastaanottaminen. (Sonnenwald, 2006, 3.)

2.2 Keskustelufoorumit

Luvussa 2.2.1 tarkastellaan johdannonomaisesti keskustelufoorumien keskeisiä piirteitä. Luku 2.2.2 esittelee aikaisempaa tutkimusta keskustelufoorumien hyödyntämisestä tiedonhankinnassa ja tiedon jakamisessa.

2.2.1 Mitä keskustelufoorumit ovat?

Internetin nykyisiä keskustelupalstoja ennen on ollut käytössä keskusteluryhmät, joita on käytetty Usenetin tai sfnetin kaltaisten palveluiden avulla. Nykyään keskustelupalstat toimivat kuitenkin suoraan jossakin portaalissa tai sivustolla. (Haasio, 2008, 193.) Kun tässä tutkielmassa puhutaan foorumeista, tarkoitetaan nykyaikaisia keskustelufoorumeita (keskustelupalstoja), jotka toimivat suoraan joltakin sivulta, eivätkä tietyn käyttöliittymän kautta.

Keskustelufoorumit ovat nykyään suosittu palvelu. Käyttäjät voivat sekä itse kirjoittaa että lukea muiden kirjoituksia. Keskustelufoorumeita on kahdenlaisia: kaikille avoimia tai kokonaan tai osin suljettuja foorumeita. On foorumi sitten täysin avoin tai osittain/kokonaan suljettu, se saattaa vaatia kirjautumisen. Joillakin foorumeilla voi kirjoittaa ilman käyttäjätunnusta. Esimerkkinä tällaisesta foorumista toimii Suomi24.fi:n keskustelupalstat. (Haasio, 2008, 194.)

Osa foorumeista saattaa vaatia kirjautumisen palveluun ennen kuin viestejä pääsee kirjoittamaan. Myös lukeminen saattaa joissakin tapauksissa vaatia kirjautumisen. (Haasio, 2008, 194.) Lisäksi osa foorumeista tai niiden tietyt osa-alueet saattavat vaatia enemmänkin käyttöoikeuksia ennen kuin pääsee lukemaankaan toisten viestejä. Tällaista esiintyy arkaluontoisempia asioita käsittelevillä foorumeilla. Tällöin viestien lukemaan pääsy saattaa vaatia esimerkiksi suositusta joltakin toiselta jo ”lukuoikeuden saaneelta” käyttäjältä tai tiettyä määrää foorumin yleisillä aihealueilla kirjoitettuja viestejä.

Keskustelufoorumeiden aihepiirit ovat kaikkea maan ja taivaan väliltä. Erilaisiin harrastuksiin liittyvät ryhmät ovat suosituimpia. Haasion mukaan Suomi24.fi-portaalista löytyvät Suomen suosituimmat keskusteluryhmät. (Haasio, 2008, 195.)

Keskustelufoorumeilla vuorovaikutusta tapahtuu tietyssä keskusteluketjussa keskustelien henkilöiden välillä. Ketjun aloittaa joku henkilö, muut samasta aiheesta kiinnostuneet päätyvät ketjuun keskustelemaan ja näin syntyy vuorovaikutusta kaikkien ketjuun osallistuvien välillä.

Foorumilla muun muassa jaetaan kokemuksia, haetaan vastauksia ongelmiin ja etsitään vertaistukea. Suuri osa vuorovaikutuksesta on jollakin tavoin toisten kirjoituksiin kommentointia. Yksittäisessä viestissä usein kommentoidaan aikaisempia kirjoituksia ja jaetaan jotakin omaa. Lisäksi sama viesti saattaa sisältää myös kysymyksiä ja vastauksia muiden aikaisempiin kysymyksiin.

Usein jotkut henkilöt ovat aktiivisempia kuin toiset. Eniten keskusteluun vaikuttavat siis aktiivisimmat henkilöt ja hiljaisempien henkilöiden saattaa lopulta olla vaikea saada omaa ”ääntään” ketjussa kuuluviin. Kuitenkin kaikki tämä on osa foorumin ja erityisesti viestiketjun vuorovaikutusta.

2.2.2 Aikaisempi tutkimus

Keskustelufoorumien käyttöä on tutkittu useissa informaatiotutkimuksen opinnäytetöissä. Tarkastelen tässä neljää pro gradu -tutkielmaa, jotka ovat lähimpänä omaa tutkimustani.

Rissanen (2008) tarkasteli Internetin keskusteluryhmien käyttöä ja merkitystä harrastuksiin liittyvässä tiedonhankinnassa keskittymällä DVD-elokuviin ja kissoihin liittyviin keskustelufoorumeihin. Myös Wilenius (2010) on tutkinut arkielämää liittyvää tiedonhankintaa keskustelufoorumeilla. Hänen aiheenaan oli pienten lasten äitien tiedonhankinta Vauva-lehden keskustelufoorumilla. Sulonen (2006) tutki erästä liikuntaa ja terveellistä elämäntapaa käsittelevää foorumia arkielämän tiedonhankinnassa.

Sulonen (2006) selvitti, miten kysymykset rakentuvat kysymystyypeittäin, onko tiedonhankinta enemmän orientoivan vai praktisen tiedon hankintaa ja esiintyykö foorumilla dialogia. Wilenius (2010) kartoitti foorumilla esitettyjen kysymysten ja vastausten aihepiirejä ja luonnetta. Hän halusi Sulosen tapaan saada selville, millaista tietoa foorumilta

etsitään, ja kohdistuuko se enemmän orientoivan vai praktisen tiedon hankintaan. Wilenius selvitti myös sitä, mihin tiedonlähteisiin äidit viittaavat kirjoituksissaan sekä millä tavoin vertaistuen tarve ja jakaminen ilmenevät keskusteluissa. Rissanen (2008) tutki, mitä syitä keskusteluryhmien käyttöön voi tunnistaa harrastuksiin liittyvässä tiedonhankinnassa sekä sitä, millainen asema ja merkitys niillä on siinä. Hän selvitti myös käyttäjien käsityksiä keskusteluryhmässä levitettävän tiedon luotettavuudesta. Rissanen teki harrastusperustaista tiedonhankintatutkimusta ja tutki Internetin keskusteluryhmiä tiedonhankinnan kanavina.

Kaikissa tarkastelemissani keskustelufoorumeihin liittyvissä tutkielmissa oli menetelmänä sisällönanalyysi. Tämä oli Wileniuksen (2010) ja Rissanen (2008) ainoa käyttämä menetelmä. Sulonen (2006) käytti sisällönanalyysin lisäksi jossakin määrin etnografista lähestymistapaa. Sulosen (2006) aineisto sisälsi 30 keskusteluketjua, jotka sisälsivät 420 viestiä. Wileniuksen (2010) aineistona oli 61 viestiketjua, jotka sisälsivät 369 viestiä. Rissasella (2008) oli erilainen tapa kerätä aineistoa. Hän keräsi aineistonsa web-pohjaisella kyselyllä. Rissanen sai DVD-elokuvaan liittyvältä foorumilta 46 vastausta ja kissoihin liittyvältä foorumilta 44 vastausta.

Sulosen (2006) aineistossa oli yhteensä 420 viestiä, joista kysymyksiä 102. Ketjun avaajan esittämiä kysymyksiä oli 30, avaukseen liittyviä jatkokysymyksiä 5 ja avaukseen liittymättömiä jatkokysymyksiä 5. Muiden kuin ketjun avaajan esittämiä kysymyksiä oli avaukseen liittyen 16 ja avaukseen liittymättömiä 46. Yhteensä avaajat esittivät siis 40 kysymystä, kun taas muut henkilöt esittivät 62 kysymystä. Tiedonhankinta oli enemmän orientoivan kuin praktisen tiedon hankintaa. Keskusteluketjun avaaminen ja avauskysymyksen esittäminen on selvä merkki praktisen tiedon hankinnasta. Sulosen mukaan muiden kuin avaajan esittämät jatkokysymykset voidaan tulkita orientoivan tiedon hankinnaksi, koska ne nousevat tiedontarpeesta, joka ilmenee vasta avaajan esittämän kysymyksen jälkeen. (Sulonen, 2006, 63–64.) Tästä tulkinnasta voidaan kuitenkin olla eri mieltä, sillä tiedontarvitsija on voinut lähteä etsimään tietoa ongelmaansa selaamalla keskustelufoorumia ja löytämällä sieltä aiheita lähellä olevan keskustelun. Kun hän on lukenut keskustelun, hän ei silti välttämättä ole löytänyt kunnollista vastausta ongelmaansa, jonka vuoksi hän esittää jatkokysymyksen.

Sulosen (2006) aineistossa esiintyi avauskysymyksien kohdalla faktakysymyksiä 57 %. Jatkokysymyksien osalta avaukseen liittyviä faktakysymyksiä oli 81 % ja avaukseen

liittymättömiä 73 %. Kaiken kaikkiaan faktakysymyksiä oli siis huomattavasti enemmän kuin mielipiteisiin tai kokemuksiin perustuvia kysymyksiä. Tutkimuksessa selvisi, että aiheenmukaisten vastausten vastausprosentti oli 93 %. Sulosen mukaan dialogia esiintyi runsaasti noin kymmenessä keskusteluketjussa. (Sulonen, 2006, 64–65.)

Wilenius (2010) osoitti, että pienten lasten äitien tiedontarpeet koskivat lähinnä vauva- arkeen liittyviä, usein yllättäen ilmaantuneita yksittäisiä tilanteita. Keskustelufoorumeiden puoleen käännettiin helposti sen helpon saatavuuden vuoksi. Tiedonhankinta foorumilta oli enimmäkseen praktisen tiedon hankintaa, apua haettiin käytännön pulmiin ja kysymykset esitettiin lähinnä avausviesteissä. Faktakysymyksiä esitettiin jonkin verran enemmän kuin kokemukseen tai mielipiteeseen perustuvia kysymyksiä. Kuitenkin vastaukset perustuivat suurelta osin omaan kokemukseen. Keskusteluissa viitattiin lähinnä elektronisiin lähteisiin ja erilaisiin henkilölähteisiin, kuten lääketieteen asiantuntijoihin. (Wilenius, 2010, 48–49.)

Wilenius (2010) havaitsi, että mahdollisuus jakaa arkipäivän huolia ja saada tukea samassa elämäntilanteessa olevilta henkilöiltä oli lähes yhtä tärkeää kuin mahdollisuus välittää tai hankkia tietoa. Näin ollen vertaistuen tarve ja jakaminen ovat tärkeässä asemassa pienten lasten äideillä. Foorumin keskustelijat tuntevat kuuluvansa yhteisöön, jossa heidän neuvojaan ja mielipiteitään arvostetaan. (Wilenius, 2010, 49–50.)

Rissasen (2008) tutkimuksessa selvisi, että yleisin syy keskusteluryhmien käytölle oli yleinen kiinnostus kyseisiin aihealueisiin. Tämä sama todettiin, molempien tutkittavien ryhmien kohdalla. Toiseksi yleisin syy keskusteluryhmän käytölle DVD Plaza - keskusteluryhmän vastaajilla oli orientoivan tiedon hankinta, kun taas InCatForumissa vastaajilla praktisen tiedon hankinta. Muita syitä keskusteluryhmien käytölle olivat: mahdollisuus tutustua samoista asioista kiinnostuneisiin ihmisiin (lähinnä InCatForumilla), keskustelu ja mielipiteiden vaihto sekä viihde ja ajankulu. Molempien ryhmien vastaajat mainitsivat myös tiedon jakamisen ja neuvomisen syyksi käyttää keskusteluryhmää. Keskusteluryhmät toimivat siis sekä viihteen että viestinnän välineinä. (Rissanen, 2008, 50.)

Rissanen (2008) tutki tarkemmin praktisen tiedon hankintaa. Tutkimus osoitti, että 41 % DVD Plazan vastaajista ja 61 % InCatForumissa vastaajista käytti keskustelufoorumia tähän tarkoitukseen. Yleisimpänä syynä tähän oli se, että vastaaja oletti tai tiesi löytävänsä keskusteluryhmästä vastauksen ongelmaansa. Muina syinä olivat vastauksen

saamisen nopeus ja tiedonhankinnan helppous. Tietoa hankittiin tätä kautta myös sen vuoksi, että tietoa ei ole saatavilla muualta tai tätä kautta saatavaa tietoa pidettiin parempana tai luotettavampana kuin muuta kautta saatavaa. Rissanen tutki myös keskusteluryhmien hyödyllisyyttä. Harrastukseen liittyvässä praktisen tiedon hankinnassa keskusteluryhmien hyödyllisyys on melko suuri, sillä molempien keskusteluryhmien vastaajista lähes 80 % oli saanut ryhmästä vastauksen kysymykseensä tai ongelmaansa. (Rissanen, 2008, 50–51.)

Rissanen (2008) tutkimuksessa selvisi, että keskusteluryhmät olivat molempien tutkittavien keskusteluryhmien vastaajien mielestä heidän tärkein käyttämänsä tiedonlähde. Ero muihin lähteisiin oli kuitenkin vain muutaman prosenttiyksikön suuruinen. InCatForumissa vastaajien toiseksi tärkeimmäksi lähteeksi nousivat tutut kissaharrastajat ja kissankasvattajat eli henkilölähteet, kun taas DVD Plazan vastaajien toiseksi tärkein lähde oli DVD-elokuva-aiheiset WWW-sivut. Molempien ryhmien kohdalla painetut lähteet olivat suunnilleen yhtä tärkeitä. (Rissanen, 2008, 51.)

Rissanen (2008) mukaan molempien keskusteluryhmien vastaajat luottavat todella hyvin keskusteluryhmissä levitettyyn tietoon, vaikka suurin osa heistä on törmännyt ryhmässä myös väärään tai epäluotettavaan tietoon. InCatForumissa vastaajista 86 % ja DVD Plazan vastaajista 100 % piti ryhmässä levitettävää tietoa vähintään melko luotettavana. Väärään tai epäluotettavaan tietoon oli InCatForumilla törmännyt 71 % vastaajista ja DVD Plazan foorumilla 74 % vastaajista. Tätä ei kuitenkaan koettu ongelmalliseksi, muun muassa sen vuoksi, että väärä tieto yleensä korjataan keskusteluryhmässä. Muita tiedon luotettavuuteen vaikuttavia seikkoja keskusteluryhmissä olivat: tietoa levittävän henkilön asiantuntemus ja kokemus asiasta, mielipiteiden perustelu, lähteeseen viittaaminen, ryhmän valvonta ja hallinta, useiden henkilöiden mielipide asiaan sekä tiedon vastaavuus muiden lähteiden tai vastaajan oman tietämyksen tai kokemuksen kanssa. (Rissanen, 2008, 52–53.)

Hyvin keskeinen työ tutkielmani kannalta on Tirroniemen (2009) pro gradu -tutkielma. Hänen työstään on otettu hyvin paljon mallia varsinkin vuorovaikutusprosessin analyysin käyttämiseen tässä työssä. Tirroniemi (2009) tutki erityislasten vanhempien tiedonhankintaa ja vuorovaikutusta Perheklubi-verkkokeskustelufoorumilla. Hän halusi selvittää, että millaisia tiedontarpeita keskustelijoilla on ja kuinka relevantteja vastauksia tiedontarpeisiin saadaan. Lisäksi hän halusi saada selville, missä määrin keskustelussa

viitataan keskustelufoorumin ulkopuolisiin lähteisiin. Tirroniemi tarkasteli myös määrällisiä asioita, kuten viestiketjujen pituutta, ajallista kestoja ja keskustelijoiden lukumäärää sekä yksittäisten keskustelijoiden lähettämien viestien määrää. Vuorovaikutusprosessin analyysin avulla Tirroniemi selvitti millaisia vuorovaikutuksellisia toimintoja keskustelussa esiintyi ja miten ne jakautuivat tehtävä- ja tunnesuuntautuneisuuden mukaan. (Tirroniemi, 2009, 29; 62.)

Tirroniemi (2009) poimi aineistonsa Perheklubi-verkkokeskustelufoorumilta 40 viestiketjua, jotka sisälsivät yhteensä 396 viestiä. Menetelminä Tirroniemi käytti laadullista sisällönanalyysia, relevanssiarviointia, lähdeanalyysia ja Robert F. Balesin vuorovaikutusprosessin analyysia. (Tirroniemi, 2009, 31–35.)

Tirroniemen (2009) tutkimus osoitti, että kyseistä keskustelufoorumiä voidaan pitää toimivana tiedonhankintakanavana ja foorumi on hyvin tärkeä tiedonlähde monille erityislasten vanhemmille. Tiedontarpeiksi tulkittavia ilmauksia löytyi aineistosta 55 ja lähes kaikkiin kysymyksiin saatiin relevantteja vastauksia tai ainakin jonkinlaisia vastauksia. Ulkopuolisiin lähteisiin viittaaminen oli melko vähäistä. Tämä johtui keskustelunaiheista, koska niihin oli luontevinta esittää omia kokemuksia tiettyjen lähteiden sijaan. Vuorovaikutuksen tutkiminen osoitti, että koodattavia toimintoja löytyi yhteensä 839. Suurin osa toiminnoista oli tehtäväsuuntautuneita, mutta myös sosioemotionaalisia toimintoja esiintyi runsaasti. Vuorovaikutus foorumilla oli hyvin monipuolista ja aktiivista. Käyttäjät pystyivät tehtäväorientoituneen faktatiedon vaihdon lisäksi ilmaisemaan sosiaalisia ja henkilökohtaisia merkityksiä kirjoittamalla. (Tirroniemi, 2009, 60–64.)

Tirroniemen (2009) tutkimuksessa selvästi yleisin kategoria oli tiedon antaminen (kategoria 6) 77 %. Seuraavaksi eniten annettiin mielipiteitä (kategoria 5) 54,5 %. Tietoa (kategoria 7) pyydettiin 13,1 %:ssa viesteistä. Mielipiteitä (kategoria 8) ja ohjeita (kategoria 9) pyydettiin melko vähän. Solidaarisuuden osoittaminen oli huomattavasti yleisempää kuin vihamielisyyden ilmaiseminen. Solidaarisuutta (kategoria 1) osoitettiin 27,3 %:ssa viesteistä. Tämä oli kolmanneksi yleisin kategoria. Vähiten esiintyi vihamielisyyden ja vastarinnan ilmaisemista 0,5 %. (Tirroniemi, 2009, 53–54.)

2.3 Blogit

Luku 2.3.1 esittelee blogien keskeisiä piirteitä. Luvussa 2.3.2 luodaan katsaus aiempiin tutkimuksiin, joissa on tarkasteltu blogien roolia tiedon jakamisessa ja tiedon hankinnassa.

2.3.1 Mitä blogit ovat?

Blogit ovat aikaisemmin olleet verkkolokikirjanpitoa, johon on koottu kiinnostavia verkkolinkkejä ja näin jaettu niitä muille. Tästä on kuitenkin päästy nykyhetkeen, jossa blogit palvelevat päiväkirjan pitämistä, uutisten kommentoimista ja lukemattomia muita tapoja jakaa tietoa yhteisöllisesti. (Aalto & Yoe Uusisaari, 2009, 62.) Blogista voidaan käyttää myös nimiä: weblog, loki tai verkkopäiväkirja (Haasio, 2007, 204). Blogi on tyypillisesti verkkosivu tai -sivusto, johon tuotetaan päivämäärällä varustettua ajankohtaista tietoa. Ajankohtaisimman tiedon lisäksi blogeissa säilyvät myös vanhat merkinnot. (Kilpi, 2006, 3.)

Blogi voi olla päiväkirja tai se saattaa usein keskittyä johonkin teemaan. Näistä viimeksi mainitut ovat suosituimpia blogeja. Useat yritykset, sanomalehdet ja julkisuuden henkilötkin pitävät nykyään blogeja. (Haasio, 2007, 204.) Kilven (2006) mukaan blogeja kuvataan usein termillä ”nettipäiväkirja”, joka herättää useissa bloggajissa ärtymystä. He mieltävät päiväkirjan pitämisen pelkäksi itsekeskeiseksi sisäänpäin kääntyneeksi tilitykseksi. Kilpi kuitenkin toteaa, että nykysuomen sanakirja määrittelee päiväkirjan seuraavasti: ”päivittäin tai tarpeen mukaan tehdyt muistiinpanot tapauksista, kokemuksista, joko kronikan mukaan tai kaunokirjallisesti esitettyinä”. Kilpi on sitä mieltä, että määrittely sopii hyvin useimpiin blogeihin, vaikka blogeille on tyypillistä myös keskustelu- ja yhteisöllisyys, jotka eivät ole päiväkirjoille tyypillisiä ominaisuuksia. (Kilpi, 2006, 5.)

Blogi voi olla yhden tai useamman henkilön kirjoittama. Blogin pitämisen eli bloggaaamisen tarkoituksena on useimmiten tuoda julki bloggaaajan omia ajatuksia tai mielipiteitä. (Haasio, 2007, 204.) Olennainen asia blogeissa on niiden kommentointimahdollisuus (Aalto & Yoe Uusisaari, 2009, 62–63). Blogit ovat näin ollen vuorovaikutteisia (Haasio, 2008). Blogien muut käyttäjät voivat usein kommentoida blogikirjoituksia ja muiden kommentteja (Haasio, 2008, 162). Aallon ja Yoe Uusisaaren (2009) mukaan kuka hy-

vänsä blogiin eksynyt voi huomauttaa jotakin blogeissa. Tällaisia huomautuksia voivat olla lisätiedon tarjoaminen, kirjoittajan haukkuminen tai kehuminen ja muita lukijoita kiinnostavien linkkien liittäminen. (Aalto & Yoe Uusisaari, 2009, 63.) Aina ei kuitenkaan ole mahdollista, että blogia kommentoisi kuka hyvänsä. Haasion (2008) mukaan jotkut blogit vaativat kirjautumisen ennen kommentoimaan pääsemistä. Tällä pystytään estämään asiattomuuksia keskustelussa. Blogin ylläpitäjä voi itse määrittää, saako blogia kommentoida vai ei. Jos blogilla on hyvin paljon seuraajia ja heistä monet kommentoivat siellä, saattaa blogi olla hyvinkin vilkas keskustelufoorumi. (Haasio, 2008, 162.)

2.3.2 Aikaisempi tutkimus

Bordi (2011) on selvittänyt pro gradu -tutkielmassaan päiväkirjatyypisten muotiblogin vuorovaikutusta eri toimijoiden välillä. Hän halusi selvittää millaista näissä tapahtuva vuorovaikutus on. Lisäksi hän tutki blogeihin tulevien kommenttien määrää ja sitä kuinka paljon bloggaajat vastaavat saamiinsa kommentteihin. Hän selvitti kuinka paljon blogeissa tapahtuu lukijoiden välistä vuorovaikutusta. Bordi selvitti myös miten blogimerkinnöissä rohkaistaan lukijoita vuorovaikutukseen, millaisia kommentteja bloggaajat ja lukijat kommenttialueelle jättävät ja millaiset blogimerkinnät tai kommentit synnyttävät vilkasta keskustelua. (Bordi 2011, 34.)

Bordi (2011) tarkasteli tutkimuksessaan kuutta päiväkirjatyypistä muotiblogia, jotka hän valitsi 97 päiväkirjatyypisen muotiblogin joukosta. Mukaan valikoitui kaksi suomenkielistä ja neljä englanninkielistä blogia. Blogit valittiin eri puolilta maailmaa, jotta pystyttiin tarkastelemaan muotibloggaamista yleisesti ilmiönä. Mukana oli vain harraste- ja ajanvietepohjalta pidettäviä blogeja, jotka olivat kommenttimäärien perusteella keskikokoisia. Aineisto pyrittiin saamaan mahdollisimman monipuoliseksi valitsemalla eri näkökulmia omaavia blogeja, eri-ikäisten ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien blogeja. (Bordi, 2011, 35–36.) Bordi käytti pääasiallisena analyysimenetelmänä aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Hän pyrki luomaan blogien vuorovaikutuksesta kokonaisvaltaisen kuvan, jonka vuoksi hän käytti menetelmänä myös määrällistä tarkastelua. (Bordi, 2011, 36–41.)

Määrällisessä tarkastelussa aineistossa oli mukana 120 blogimerkintää ja niihin tulleet 2441 kommenttia. Merkinnöillä oli tyypillisimmin 1–30 kommenttia. Bordi tunnisti merkinnöistä seitsemän luokkaa: päivän asut, linkit, päiväkirjamerkinnät, ilmoitukset, asiamerkinnät, tuotearviointit ja -esittelyt sekä arvonnat. Merkinnöistä tyypillisimpiä

olivat päivän asu -merkinnät. Arvonnoista oli mahdollisuus voittaa palkintoja, jonka vuoksi ne saivat selvästi eniten kommentteja merkintää kohden. Tämän vuoksi niitä tarkasteltiin hieman erillään muusta aineistosta. Toiseksi eniten kommentteja saivat asiamerkinnät, kolmanneksi eniten päiväkirjamerkinnät ja neljänneksi eniten päivän asu -merkinnät. Muut merkinnät saivat kaikki suhteellisen vähän kommentteja. (Bordi, 2011, 80–82.)

Kommentoinnin kannustimina toimivat bloggaajien lukijoilleen esittämät kysymykset ja kommenttipyynnöt. Tutkimuksessa selvisi, että jos bloggaaja oli esittänyt merkinnässä kysymyksen, sai tämä merkintä keskimäärin viisi kommenttia kysymyksetöntä merkintää enemmän. Tämä tulos ei kuitenkaan ollut tilastollisesti merkitsevä, jonka vuoksi ei voida päätellä, että kysymykset vaikuttaisivat merkintöjä kohden tulevien kommenttien määrään. Bloggaajien ja lukijoiden välillä esiintyi keskustelua. Bloggaajien omat kommentit muodostivat kaikista blogeihin jätetyistä kommenteista 9,5 %. Bloggaajat kommentoivat lukijoiden kommentteja jonkin verran myös seuraavissa blogimerkinnöissään. Lukijoiden keskinäistä vuorovaikutusta esiintyi hyvin vähän. Lukijoiden toisilleen jättämät kommentit kattoivat vain yhden prosentin kaikista kommenteista. (Bordi, 2011, 82–83.)

Lukijoita kannustettiin ja rohkaistiin vuorovaikutukseen esittämällä heille kysymyksiä merkinnästä, toivottamalla heidät tervetulleiksi osallistumaan, esittämällä kysymyksiä blogista sekä kysymällä neuvoa tai tietoa. Tätä tutkittiin laadullisin menetelmin ja aineistona oli 55 blogimerkintää, joista 18 sisälsi vuorovaikutukseen kannustavia ilmauksia. (Bordi, 2011, 83–84.)

Lukijoiden jättämiä kommenttityyppejä löytyi seitsemän. Eniten esitettiin kohteliaisuuksia ja kehuja (60 % lukijoiden kommenteista). Toiseksi eniten lukijat kertoivat omista kokemuksistaan ja kolmanneksi eniten oli onnitteluja ja toivotuksia. Muita tyypppejä olivat esiintyvyyden useuden mukaan: mielipiteet ja näkökulmat, kysymykset ja pyynnot, henkilökohtaiset viestit ja neuvot sekä vinkit. Bordi raportoi, että samantyyppisiä tuloksia oli löydetty myös muissa vastaavissa tutkimuksissa. Bloggaajien jättämiä vastaustyypppejä löytyi viisi. Yleisimpiä vastauksia olivat kiitoskommentit (36 % bloggaajien vastauksista). Seuraavaksi yleisimpiä olivat lukijoille tarjotut selvennykset ja lisätiedot. Kolmanneksi eniten bloggaaja ilmaisi olevansa samaa tai eri mieltä lukijoiden kanssa. Bloggaajat vastasivat myös lukijoiden esittämiin kysymyksiin ja jonkin verran

esiintyi myös henkilökohtaisia viestejä eli vastauksia lukijoiden jättämiin henkilökohtaisiin viesteihin. Myös nämä tulokset olivat jollakin tasolla yhteneviä aikaisempien tutkimusten kanssa. (Bordi, 2011, 84–87.)

Vilkasta keskustelua synnyttäviä aiheita tarkasteltaessa tarkasteltiin erikseen paljon kommentteja saaneita merkintöjä ja pitkiä kommentteja saaneita merkintöjä. Paljon kommentteja tuli seuraaviin merkintöihin: yksi asiamerkintä, kaksi päiväkirjamerkintää ja seitsemän päivän asu -merkintää. Näistä viimeisenä mainitut sisälsivät myös muuta päiväkirjamaista sisältöä. Päiväkirjamerkinnöissä ja kolmessa päivän asu -merkinnässä käsiteltiin merkkipäiviä ja muita bloggaajan elämän kannalta tärkeitä päiviä. Tällaiset tapahtumat saattavat herättää myös vähemmän kommentoivat lukijat helpommin kommentoimaan, jonka vuoksi kommenttimäärät olivat suuria. Myös muissa neljässä päivän asu -merkinnässä oli paljon kommentteja, muun muassa kehuja ja kohteliaisuuksia. Näissä kaikissa keskustelu oli ystävällistä ja bloggaajaa huomioivaa. Asiamerkintä, joka myös sai paljon kommentteja, käsitteli kritiikkiä blogeissa. Tähän liittyen lukijat esittivät paljon mielipiteitään. Keskustelu oli pääosin rauhallista vaikka muutama vihamielinen kommenttikin mahtui mukaan. (Bordi, 2011, 87–88.)

Kaikki merkinnät, jotka saivat pitkiä kommentteja, olivat asiamerkintöjä. Näihin tulleet kommentit olivat enimmäkseen mielipiteitä ja näkökulmia sekä lukijoiden omia kokemuksia. Nämä kommentit olivat huomattavasti keskustelevampia kuin päiväkirja- ja päivän asu -merkintöihin tulleet kommentit. Kommentit olivat ystävällisiä, rauhallisia ja asiallisia. (Bordi, 2011, 88.) Yleisesti ottaen vältteleviä kommentteja oli melko vähän ja niitä esiintyi pääasiassa asiamerkintöjen kohdalla. Suurin osa kaikista kommenteista oli bloggaajaa tukevia. Nämäkin tulokset olivat samankaltaisia kuin aikaisemmissa vastaavissa tutkimuksissa tehdyt johtopäätökset. (Bordi, 2011, 89.)

Savolainen (2011) tutki laihdutusblogeissa tapahtuvaa tiedonhankintaa ja -jakamista. Hän tutki, että missä määrin blogeja käytetään vuorovaikutteisina foorumeina, joissa ihmiset voivat etsiä ja jakaa tietoa. Hän käytti vuorovaikutteisuuden arviointiin Robert F. Balesin kehittämää vuorovaikutusprosessin analyysi (Interaction Process Analysis (IPA)) -mallia. Mallin toiminnoista kysymysten esittäminen ja vastausten tarjoaminen ilmaisivat tiedontarpeita ja pyrkimyksiä jakaa tietoa. Myös positiivisten ja negatiivisten reaktioiden tutkiminen oli relevanttia, koska niillä saattaa olla vaikutusta siihen, kuinka ihmiset kysyvät ja jakavat tietoa. Tutkimuskysymyksinä Savolaisella olivat seuraavat:

missä laajuudessa bloggaajien ja blogien lukijoiden vuorovaikutuksessa muodostuu toimintoja, jotka ilmaisevat positiivisia ja negatiivisia emotionaalisia reaktioita asioista keskusteltaessa ja missä laajuudessa tällainen vuorovaikutus muodostaa toimintoja, jotka ilmaisevat tiedonhankintaa ja tiedon jakamista. (Savolainen, 2011, 73–74.)

Savolainen (2011) keräsi empiirisen aineistonsa suomalaisista laihdutukseen liittyvistä blogeista vuonna 2009. Keräämismenetelmäksi valittiin harkinnanvarainen otos, koska tutkimuksen tarkoituksena oli tehdä johtopäätöksiä siitä millaisia vuorovaikutusprosesseja blogeissa tapahtuu eikä blogosfäärin koosta tai henkilöiden aktiivisuudesta kirjoiteta blogeja. Satunnaisotosta ei valittu siitä syystä, että otoksen edustavuutta haluttiin arvioida tarkastelemalla vuorovaikutusprosessien vaihtelua sen sijaan, että olisi tarkasteltu prosesseihin osallistuvien henkilöiden vaihtelua. (Savolainen, 2011, 75.)

Blogit valittiin suomalaiselta blogilistalta (<http://blogilista.fi>) käyttäen hakusanoina laihdutukseen liittyviä hakusanoja, kuten laihdutus ja painon pudotus. Käytetyillä hakusanoilla löytyi yhteensä 644 blogia. Alustavan kuvan saamiseksi laihduttamiseen liittyvistä blogeista valittiin 50 blogia, joissa oli uusimmat päivitykset. Blogien alustava lukeminen paljasti huomattavaa vaihtelua yksittäisten postausten sisällön ja pituuden välillä sekä tapoja, joilla lukijat kommentoivat niitä. Monet blogeista eivät sopineet tähän tutkimukseen erinäisistä syistä. Näitä syitä voitiin erotella viisi: 1) laihdutus oli blogissa vain toissijainen asia, 2) blogi keskittyi syömishäiriöihin, kuten anoreksiaan, 3) kukaan lukija ei ollut kommentoinut postauksia, 4) blogi oli niin uusi, että siinä ei ollut riittävästi postauksia ja 5) blogi ei ollut julkisesti saatavilla, vaan se vaati lukijoilta salasanaa. (Savolainen, 2011, 75.)

Tutkimuksen kannalta oleellisten blogien tunnistamista varten määriteltiin tarkat kriteerit, jotka mukaan otettavien blogien tuli täyttää. Kriteereitä olivat:

- Blogi on julkisesti saatavilla.
- Blogi keskittyy pääasiassa laihduttamiseen.
- Blogi sisältää vähintään 10 postausta ja 30 kommenttia, jotka osoittavat vuorovaikutusta bloggaajien ja lukijoiden välillä postauksia kommentoidessa.
- Blogi sisältää postauksia riittävän pitkältä aikaväliltä, jotta ne vastaavat laihdutushankkeeseen. Viestejä tulee olla vähintään kuukauden ajalta, mutta ajanjakso

ei saa ylittää puolta vuotta, koska muuten otos johtaisi suhteettoman suureen määrään postauksia ja kommentteja.

50 valitusta blogista vain kahdeksan täytti nämä kaikki kriteerit. Tämä kahdeksan blogin otos näytti kuitenkin olevan riittävän suuri muodostaakseen hyvän laadullisen ja määrällisen kuvan vuorovaikutuksesta näissä foorumeissa. Laadullista analyysia varten, viestien ja kommenttien määrä näytti olevan riittävä, koska aineisto saavutti saturaation. (Savolainen, 2011, 75.)

Aineistoon kertyi lopulta 489 postausta ja 1117 kommenttia. Blogien ajallinen kesto vaihteli viidestä viikosta puoleen vuoteen. Kaikista kommenteista noin 67 % oli lukijoiden ja 33 % bloggaajien kirjoittamia. Kommentteja kirjoitti kaiken kaikkiaan 108 lukijaa. Blogien sisältämä postausten määrä vaihteli 14 ja 125 välillä blogia kohden. Yleisesti ottaen kommentit olivat lyhyempiä kuin postaukset. Kommentit olivat yleisimmin kolmesta neljään lausetta, mutta jotkut kommentit sisälsivät vain muutamia sanoja. Aineiston kaikki bloggaajat olivat naisia, kuten myös suurin osa lukijoista. Lukijoiden sukupuoli pystyttiin päättelemään usein heidän viestiensä sisällöstä, he saattoivat esimerkiksi esitellä itsensä äiteinä. Aineiston analyysia varten postaukset ja kommentit siirrettiin blogeista erilliseen tiedostoon. Tämän jälkeen ne koodattiin induktiivisesti kartoittaen laihdutusprojektiin liittyviä sisältöjä, kuten ruokavalio ja laihdutukseen liittyvät kohdatut ongelmat. Sen jälkeen tutkittiin vuorovaikutusta blogeissa Robert F. Balesin vuorovaikutusprosessin analyysi (IPA) -mallin avulla. (Savolainen, 2011, 75.) Malli esitellään tuonnempana luvussa 3.1.

Bloggaajat keskustelivat erilaisista laihdutukseen liittyvistä asioista. Aineistosta tuli esiin 13 pääasiasia, joihin viitattiin 1273 kertaa 489 postauksessa. Suosituin käsiteltävä aihe oli laihdutustulokset, joita käsiteltiin 58 % postauksista. Muita suosittuja aiheita olivat ruokavalion luonne (48 %) ja liikunta (noin 28 %). Bloggaajat käsittelivät myös sekalaisia laihdutukseen liittyviä asioita ja ylipainoisena olemista. Myös laihdutukseen liittymättömiä asioita, kuten työpäivän luonnetta, perhetapahtumia ja ostoksilla käymistä käsiteltiin noin 26 % postauksista. (Savolainen, 2011, 76.)

Suurin osa blogien viesteistä, sekä postauksista että kommenteista, sisälsi vastausten tarjoamista (IPA-kategoriat 4–6). 92 % postauksista sisälsi tiedon antamista (kategoria 6). Tämä oli postausten yleisin kategoria, mutta kommenteissa tätä ei esiintynyt läheskään yhtä paljon. Myös mielipiteiden jakamista (kategoria 5) esiintyi postauksissa hyvin

paljon (81 %), bloggaajien kommentteissa 55 % ja lukijoiden kommentteissa 46 %. Tämä oli selvästi yleisin luokka. Kategoriaa 4 esiintyi selvästi vähemmän. Eniten sitä esiintyi lukijoiden kommentteissa heidän ehdottaessaan bloggaajalle esimerkiksi hyviä tiedonlähteitä. (Savolainen, 2011, 77.)

Seuraavaksi eniten esiintyi positiivisia reaktioita (IPA-kategoriat 1–3). Näitä esiintyi lähinnä kommentteissa. Yleisimmin esiintyi solidaarisuuden osoittamista (kategoria 1). 55 % bloggaajien ja 49 % lukijoiden kommentteista sisälsi tähän kategoriaan kuuluvia kommentteja. Myös samanmielisyyden ja ymmärryksen osoittaminen (kategoria 3) oli hyvin yleistä sekä bloggaajien (35 %) että lukijoiden (47 %) kommentteissa. Kategoriaa 2 esiintyi selvästi vähiten positiivisista reaktioista. (Savolainen, 2011, 77–78.)

Kysymyksiä (kategoriat 7–9) ja negatiivisia reaktioita (kategoriat 10–12) esiintyi kaikissa kommentteissa hyvin vähän. Myös postauksissa esiintyi melko vähän kysymyksiä, mutta negatiivisia reaktioita enemmän. Eniten tietoa (kategoria 7) kysyivät lukijat (5,5 % heidän kommentteistaan sisälsi näitä kysymyksiä). Mielenpitojen pyytämistä (kategoria 8) esiintyi eniten postauksissa, joista noin 7 % sisälsi tähän kuuluvia ajatuksia. Kategoriaa 9 (ehdotusten pyytämistä) esiintyi hyvin vähän sekä postauksissa että kaikissa kommentteissa. Negatiivisista reaktioista selvästi vahvimmin oli esillä jännittyneisyyden osoittaminen (kategoria 11). Tätä esiintyi 32 % postauksista ja jonkin verran myös kommentteissa. Myös erimielisyyttä (kategoria 10) osoitettiin sekä postauksissa että kommentteissa jonkin verran. Vihamielisyyttä (kategoria 12) ei osoitettu postauksissa lainkaan, mutta kommentteissa hieman. (Savolainen, 2011, 77.)

2.4 Keskustelufoorumien ja blogien vertailua

Tässä luvussa syvennetään edellisen luvun tarkastelua vertailemalla keskustelufoorumien ja blogien käytöstä saatua kuvaa. Vertailu tehtiin Savolaisen (2011) ja Tirroniemen (2009) tutkimusten välillä, koska niissä oli käytetty Balesin vuorovaikutusprosessin analyysi (IPA) -mallia, jota hyödynnän myös omassa tutkielmassani.

Tirroniemi (2009) tarkasteli tutkimuksessaan keskustelufoorumia ja Savolainen (2011) keskittyi tutkimuksessaan blogeihin. Molemmat tutkivat vuorovaikutusta IPA-mallin avulla. Savolaisen (2011) tutkimuksessa eniten esiintyi kategoriaa 5, kun taas Tirroniemen (2009) tutkimuksessa kategoria 6 oli suurimmassa osassa. Blogipostauksissa kate-

goria 6 oli kuitenkin myös hyvin vahvasti edustettuna ja myös kommentteissa esiintyi tätä melko paljon. Vähiten tarjotuissa vastauksissa esiintyi kategoriaa 4, sekä blogeissa että keskusteluketjuissa. Tarjotut vastaukset (kategoriat 4–6) olivat molemmissa tutkimuksissa vahvimmin edustettuina.

Positiivisia reaktioita esiintyi sekä blogeissa että keskustelufoorumissa seuraavaksi eniten. Blogeissa solidaarisuutta osoitettiin 55 %:ssa bloggaajien ja 49 %:ssa lukijoiden kommentteista ja keskustelufoorumin viesteistä 27 % sisälsi tähän kuuluvia ilmauksia. Blogeissa esitettiin paljon myös kategorioihin 2 ja 3 kuuluvia ilmauksia, mutta keskustelufoorumilla melko vähän.

Keskustelufoorumilla esitettiin kolmanneksi eniten kysymyksiin liittyviä ilmauksia. Eniten esitettiin kategoriaan 7 kuuluvia kysymyksiä ja kategoriat 8 ja 9 olivat selvästi vähäisemmässä osassa. Blogeissa eniten esitettiin kategoriaan 8 kuuluvia kysymyksiä, mutta myös kategorian 7 kysymykset olivat vahvasti esillä.

Negatiivisia reaktioita esiintyi blogeissa enemmän kuin kysymyksiä, mutta keskustelufoorumilla näitä esiintyi hyvin vähän. Blogipostauksista jopa 32 % sisälsi kategoriaan 11 kuuluvia ilmauksia, kun taas keskustelufoorumilla vain 4 %. Tämä oli molemmissa yleisin negatiivisten reaktioiden kategoria.

Blogeissa ja keskustelufoorumeissa näyttäisi esiintyvän eniten osallistujien tarjoamia vastauksia ja seuraavaksi eniten positiivisia reaktioita. Kysymyksiä ja negatiivisia reaktioita näyttäisi esiintyvän molemmissa selvästi vähemmän kuin kahta ensimmäistä ryhmää. Blogeissa negatiiviset reaktiot näyttäisivät olevan suuremmassa osassa kuin kysymykset ja keskustelufoorumeissa päinvastoin.

3 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUSAINEISTO

Luku 3.1. esittelee tutkielman viitekehysten. 3.2 luvussa kuvataan tutkimuskysymykset. Luvussa 3.3 kuvataan empiirisen aineiston keruu, ja luvussa 3.4 luonnehditaan aineiston analyysia.

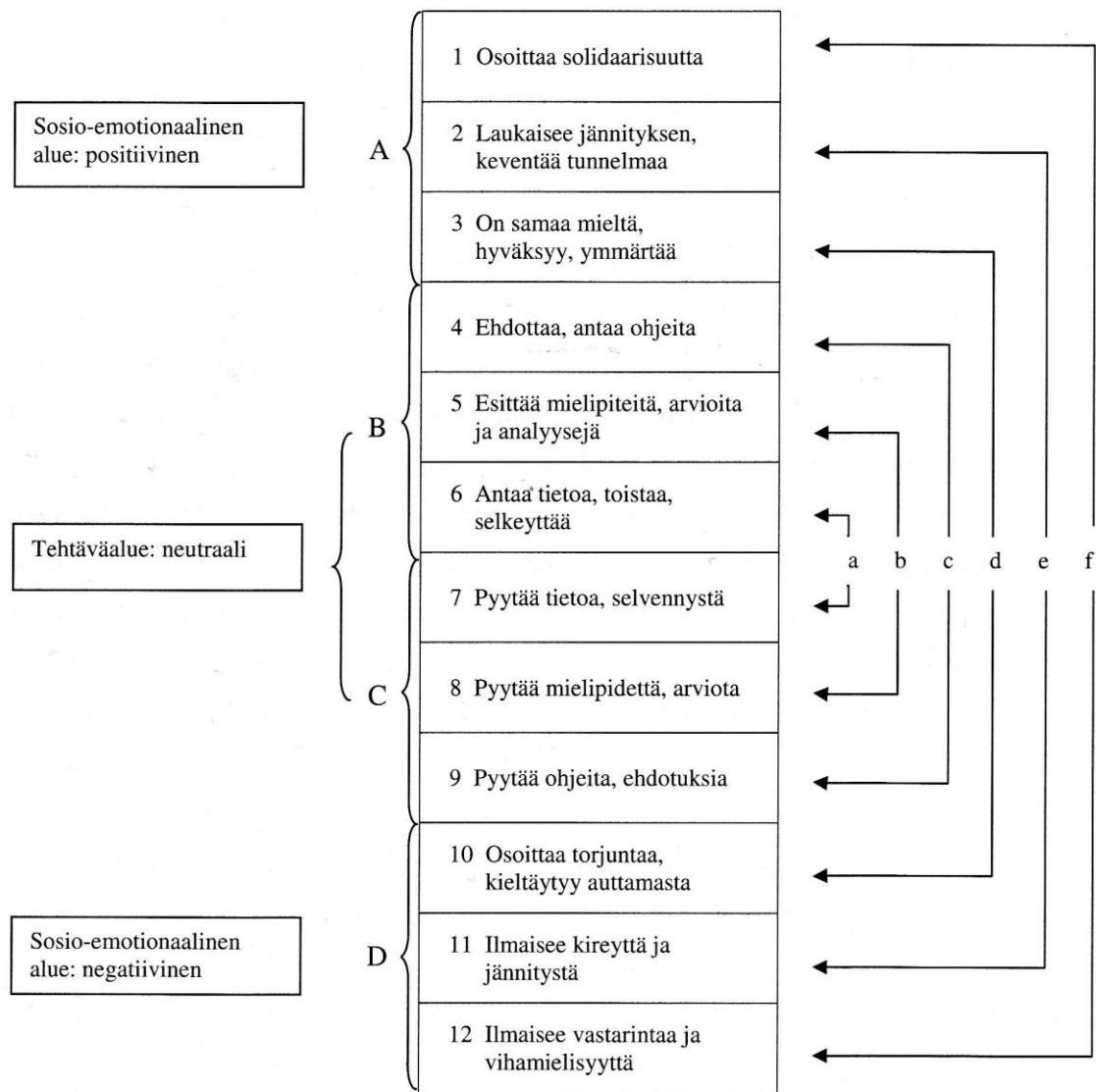
3.1 Tutkimuksen viitekehys

Tutkimuskysymysten jäsentämiseen saatiin ideoita aiemmista tutkimuksista, joita esiteltiin luvussa 2. Erityisen keskeinen tutkimusasetelman kannalta on *Balesin vuorovaikutusprosessin analyysi*, lyhyemmin *IPA-malli*.

IPA-mallia on käytetty alun perin ja yleensä kasvokkaisen vuorovaikutuksen tutkimuksessa, mutta myös joissakin verkkoviestinnän tutkimuksissa. Myös aikaisemmin tarkastelemissani Tirroniemen (2009) pro gradu -tutkielmassa ja Savolaisen (2011) artikkelissa käytettiin tätä menetelmää verkossa tapahtuvan vuorovaikutuksen tutkimiseen.

Keskustelussa esiintyvät toiminnot on koodattu IPA-mallissa kahteentoista ennalta määritellyyn kategoriaan. Tehtäväsuuntautuneita ovat kategoriat 4–9, kun taas kategoriat 1–3 ja 10–12 ovat sosioemotionaalisesti suuntautuneita. Tehtäväsuuntautuneet kategoriat jaetaan edelleen vastauksiin (4–6) ja kysymyksiin (7–9). Sosioemotionaaliset kategoriat jaetaan positiivisiin reaktioihin (1–3) ja negatiivisiin reaktioihin (10–12). (Tirroniemi, 2009, 21.)

Nämä kategoriat jaetaan vielä kuuteen luokkaan toiminnallisten ongelmien mukaan. Toiminnallisia ongelmia syntyy kun pyritään yhtäältä selviytymiseen ja ryhmän ylläpitoon ja toisaalta tehtävästä suoriutumiseen. Kommunikointiongelmat liittyvät kategorioihin 6 ja 7, arvioinnin ongelmat kategorioihin 5 ja 8, kontrollin ongelmat kategorioihin 4 ja 9, päätöksenteon ongelmat kategorioihin 3 ja 10, ongelmat jännityksen laukaisemisessa kategorioihin 11 ja 2 ja yhteisyyden ongelmat kategorioihin 1 ja 12. (Tirroniemi, 2009, 21–22.) (Katso kuvio 1.)

A = positiiviset reaktiot, B = tarjotut vastaukset, C = kysymykset, D = negatiiviset reaktiot, a = kommunikointiongelmat, b = arvioinnin ongelmat, c = kontrollin ongelmat, d = päätöksenteon ongelmat, e = ongelmat jännityksen laukaisemisessa, f = yhteisyyden ongelmat.

Kuvio 1. Vuorovaikutusprosessin analyysikategoriat (Bales 1953, 112; suom. Matikainen 2001, 22; Tirroniemi 2009, 22).

IPA:ssa tutkijan tehtävä on selvittää, kuinka usein teot, jotka kuuluvat tiettyihin kategorioihin, esiintyvät vuorovaikutusprosesseissa. Kategorioiden jakaumien pohjalta on mahdollista kuvata, missä määrin vuorovaikutus rakentuu kysymysten esittämisestä ja niihin vastaamisesta. IPA-malli mahdollistaa myös vuorovaikutuksen emotionaalisten piirteiden yksityiskohtaisen analyysin. (Savolainen, 2011, 75–76.)

3.2 Tutkimuskysymykset

IPA-mallin kategorioita hyödyntämällä tutkielmassa haetaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Missä määrin blogeissa ja keskustelufoorumeilla esitetään vauvan odotukseen liittyviä kysymyksiä ja mihin aiheisiin nämä kysymykset liittyvät?
- Missä määrin ja mistä aiheista tietoa jaetaan blogeissa ja keskustelufoorumeilla?
- Missä määrin blogeissa ja keskustelufoorumeilla esiintyy positiivisia ja negatiivisia reaktioita?
- Millaisia eroja blogien ja keskustelufoorumien välillä on tiedon tarpeiden, tiedonhankinnan ja tiedon jakamisen osalta?

3.3 Aineiston valinta ja kerääminen

Aineistona on vauvan odotukseen liittyvän keskustelufoorumin keskusteluketjuja ja odotukseen liittyvien blogien kirjoituksia. Tutkimuksessa tarkastellaan kaksplus.fi-sivuston foorumin kahta pitkää ja kolmea lyhyttä keskusteluketjua. Blogeja on mukana tarkastelussa neljä.

Luvussa 3.3.1 kuvataan keskustelufoorumin ja sen keskusteluketjujen valintaa sekä empiirisen aineiston keruuta. Luvussa 3.3.2 luonnehditaan blogien valintaa ja aineiston keruuta blogeista.

3.3.1 Kaksplus.fi-keskustelufoorumi

Tarkasteluun on valittu kaksi keskusteluketjua, joissa keskustelijat ovat olleet mukana koko raskautensa ajan. Foorumilla on tällaisille ketjuille omat kuukausittaiset ketjunsä, esimerkiksi *Syyskuun Söpöliinit 2012 *Heinäkuussa**. Mukaan on otettu kahtena eri kuukautena lapsensa saavia koskevat ketjut ja niitä on tarkasteltu noin kaksi kuukautta ennen laskettua aikaa vajaan kuukauden ajalta. Aluksi oli tarkoituksena ottaa mukaan koko kuukauden ketju, mutta koska viestejä oli niin paljon, jouduttiin aineistoa karsimaan ja ottamaan mukaan vain osa tietyn kuukauden viesteistä. Pitkäkestoisia ketjuja

valittiin mukaan kaksi, jotta nähdään onko keskustelu suurin piirtein samanlaista keskustelijoista riippumatta. Lisäksi mukana oli kolme lyhytkestoista keskusteluketjua. Näissä jokaisessa oli 11–16 viestiä. Tarkasteluun haluttiin ottaa erityisesti pitkäkestoisia ketjuja, koska niistä pystyy helposti tarkastelemaan haluttuja asioita ja ne ovat helpommin verrattavissa blogeihin. Jos olisi valittu vain lyhyitä viestiketjuja, ei esimerkiksi vuorovaikutuksesta olisi saatu niin luotettavaa tietoa. Ketjujen nimiä ei paljasteta, jotta henkilöitä ei pystytä tunnistamaan.

Tarkasteluun valikoitui yhteensä viisi viestiketjua, jotka sisälsivät yhteensä 539 viestiä. Pitkäkestoista ketjuista molemmat sisälsivät 250 viestiä ja lyhytkestoisten ketjujen pituudet olivat 11, 12 ja 16 viestiä. Lyhytkestoiset ketjut otettiin tarkasteluun siltä ajalta mitä oli aineiston keruun aikana toukokuussa 2012 saatavilla, mutta ketjut eivät olleet vielä päättyneet. Pitkäkestoista ketjuista otettiin mukaan 10 ensimmäistä sivua, joihin sisältyi viestejä noin kuukauden ajalta.

3.3.2 Blogit

Blogeja valittiin mukaan neljä. Alun perin tarkasteluun oli tarkoitus valita suomenkielisiä blogeja, mutta koska niiden postauksia oli kommentoitu hyvin vähän, mukaan otettiin vain englanninkielisiä blogeja. Kriteerinä blogien valintaan oli niiden kommenttien määrä. Mukaan pyrittiin valikoimaan sellaisia blogeja, joita on kommentoitu mahdollisimman paljon. Tällöin blogi on todennäköisemmin sellainen, jota seuraavat useat henkilöt, jolloin myös vuorovaikutusta pitäisi tapahtua helpommin. Jotta blogeja ja keskustelufoorumeita pystyttäisiin vertaamaan keskenään, piti valita mahdollisimman paljon keskustelua sisältävät blogit mukaan. Tulokset eivät tietenkään tämän vuoksi ole täysin yleistettävissä tämän aihepiirin blogeihin, koska hyvin monia vauvan odotukseen liittyviä blogeja ei kommentoitu juuri lainkaan. Odotukseen liittyvät blogit ovatkin usein enemmän päiväkirjatyypisiä, jolloin ihmiset eivät ehkä koe tarvetta kommentoida niitä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö tällaisia blogeja seurattaisi ja niistä etsittäisi tietoa. Tällaisista blogeista tiedonhankinnan ja vuorovaikutuksen tutkiminen on kuitenkin mahdotonta. Jos haluttaisiin tehdä kattavampi blogien ja keskustelufoorumien vertailu, pitäisi ottaa mukaan hyvin paljon hyvin erilaisia blogeja ja keskustelufoorumeita. Valittuja blogeja ei paljasteta, jotta bloggaajien ja seuraajien henkilöllisyydet pysyvät salassa.

Aineiston valinnan aikana huomasi selvästi, että suomalaisissa ja ulkomaalaisissa blogeissa on jonkin verran eroa viestien pituudessa ja määrässä. Suomalaisethan ovat tunnettuja vähäsanaisuudestaan ja tämän huomasi englanninkielisiä blogipostauksia lyhyempinä postauksina ja vähäisempänä kommenttien määränä. Myös kommentit vaikuttivat olevan lyhyempiä suomenkielisissä blogeissa.

3.4 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysi kuuluu laadullisiin tutkimusmenetelmiin. Tällaisessa tutkimuksessa ei pyritä tilastolliseen yleistykseen vaan jonkin ilmiön tai tapahtuman kuvaamiseen. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 87.) Tätä menetelmää voi käyttää myös täysin strukturoimattoman aineiston analyysiin (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 105). Sisällönanalyysi ei ole kuitenkaan puhtaasti laadullinen menetelmä, koska sillä voidaan tarkoittaa myös sisällön erittelyä, jolla saadaan myös määrällisiä tuloksia (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 106–107). Tässä tutkimuksessa tätä menetelmää tullaan käyttämään lähinnä laadullisessa analysoinnissa, mutta myös joitakin määrällisiä tuloksia tullaan esittämään.

Sisällönanalyysin avulla on tarkoitus saada tutkittavasta ilmiöstä sanallinen ja selkeä kuvaus. Analyysin avulla järjestetään aineisto tiiviiseen ja selkeään muotoon mitään sen sisältämää informaatiota kadottamatta. Tämän jälkeen saadaan tehtyä selkeitä ja luotettavia johtopäätöksiä tutkittavasta ilmiöstä. Tällaisessa analyysissä aineisto hajotetaan aluksi osiin, jonka jälkeen se käsitteellistetään ja kootaan uudestaan uudella tavalla loogiseksi kokonaisuudeksi. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 110.) Näin päästään etenemään empiirisestä aineistosta kohti käsitteellisempää näkemystä tutkittavasta ilmiöstä (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 115).

Laadullista sisällönanalyysia voidaan tehdä kolmella eri tavalla: aineistolähtöisesti, teoriaohjaavasti ja teorialähtöisesti (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 110). Näistä tähän tutkimukseen soveltuu parhaiten teorialähtöinen analyysi. Teorialähtöisessä sisällönanalyysissä aineiston analyysin luokittelu perustuu aikaisempaan viitekehykseen (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 116). Tässä tutkielmassa viitekehyksenä on IPA-malli.

Ennen analyysin aloittamista tulee määrittää analyysiyksikkö. Tämä voi olla yksittäinen sana, lause, lauseen osa tai jopa ajatuskokonaisuus, joka sisältää useita lauseita. Analyysiyksikön määrittäminen ohjaa tutkimustehtävä ja aineiston laatu. (Tuomi & Sarajärvi,

vi, 2002, 112.) Tässä tutkimuksessa analyysiyksikköinä tulevat olemaan tiettyä asiaa (esimerkiksi lapsen terveyttä) koskevat ajatuskokonaisuudet, jotka muodostuvat yhdestä tai useammasta lauseesta.

Ensimmäisessä vaiheessa pelkistetään aineistoa siten, että aineistosta karsitaan pois tutkimukselle epäolennainen. Tämä voi tarkoittaa joko informaation tiivistämistä tai pilkkomista osiin. Pelkistämistä ohjaa tutkimustehtävä, jonka mukaan aineistosta koodataan tutkimustehtävälle olennaiset ilmaukset. Pelkistämistä voi olla myös auki kirjoitetusta aineistosta tutkimustehtävän kysymysten mukaisien ilmauksien etsiminen ja alleviivaus erivärisillä kynillä. (Tuomi & Sarajarvi, 2002, 111–112.) Tässä tutkimuksessa aineistosta karsiutui pois ainoastaan kolme viestiä. Viestit oli lähetetty vahingossa kahteen kertaan. Yksi näistä oli keskusteluketjussa ja kaksi blogipostausten kommentteissa.

Aineiston kerääminen lähti liikkeelle siten, että ensin etsittiin sopivat viestiketjut ja blogit ja tämän jälkeen ne kopioitiin erillisiin Word-tiedostoihin ja tiedostot tallennettiin. Kun aineistot olivat valmiina tiedostoissa, ryhdyttiin niitä käymään läpi yksitellen. Vaikka jo aineiston keruun aikana oli muodostunut jonkinlainen käsitys aineistosta, luettiin tiedosto aina ennen varsinaista käsittelyä kertaalleen läpi paremman yleiskäsityksen saamiseksi. Aineiston varsinainen käsittely lähti liikkeelle värien määrittämisestä eri kategorioille ja näillä väreillä sitten merkittiin tekstistä tiettyyn kategoriaan kuuluvat osuudet. Lopuksi käytiin vielä läpi tarkistuskierros koodauksen täsmentämiseksi samalla kuin koodeja poimittiin Excel-taulukkoon. Muutama kategoria muuttui vielä tässä vaiheessa.

Viestit koodattiin IPA-kategorioihin siten, että yksittäinen viesti koodattiin yhteen tai useampaan kategoriaan. Viesti koodattiin kuitenkin vain kerran jokaiseen kategoriaan, johon sen katsottiin kuuluvan, vaikka esimerkiksi postauksissa saattoi esiintyä hyvin monta kertaa samaan kategoriaan kuuluvia ajatuskokonaisuuksia. Monet ajatuskokonaisuudet olisivat voineet tulla koodatuiksi useampaan kuin yhteen kategoriaan, mutta näissä tilanteissa ajatuskokonaisuus koodattiin siihen kategoriaan, johon sen parhaiten katsottiin sopivan. Yksi ajatuskokonaisuus tuli näin ollen koodatuksi vain yhteen kategoriaan.

Koodaamisessa oli usein hyvin hankala määrittää yhtä oikeaa IPA-kategoriaa. Yleisimmin tämä hankaluus koski kategorioiden 5 (esittää mielipiteitä, arvioita ja analyysijä) ja 6 (antaa tietoa, toistaa, selkeyttää) tunnistamista. Kuitenkin myös solidaarisuuden osoit-

tamisen kategoriaa oli toisinaan hankala erottaa kategoriasta 5. Näiden rajatapauksen selvittämisessä käytettiin tapauskohtaista harkintaa antamalla viestille tai sen osalle (esimerkiksi lauseelle) koodi, joka vastasi parhaiten jonkin vaihtoehtoisen kategorian sisältöä.

Eri kategorioiden esiintymät viesteissä poimittiin Excel-taulukoihin. Jokaisesta keskusteluketjusta laskettiin erikseen kategorioiden esiintymät. Blogien osalta laskettiin ensin postauksessa esiintyneet kategoriat, jonka jälkeen kirjattiin vielä erikseen bloggaajan ja lukijoiden kommentteissa esiintyneet kategoriat. Määrällinen tarkastelu tapahtuu vertaamalla IPA-kategorioiden prosenttijakaumia kolmessa ryhmässä, joita ovat bloggaajat, blogipostausten kommentoijat ja keskustelufoorumien osallistujat.

Esitettäessä illustroivia esimerkkejä keskustelufoorumien viesteistä tai blogiviesteistä henkilöihin ei viitata heidän oikeilla nimimerkeillään eikä nimillä, jotta heidän anonymiteettinsä voidaan turvata. Jos esitetyssä esimerkissä on ollut mukana jonkin henkilön nimi tai nimimerkki, tämä on korvattu X-kirjaimella. Esimerkit ovat alkupe-
räismuodossaan, joten ne sisältävät paljon kirjoitusvirheitä ja puhekielisyyttä.

4 TULOKSET

Tässä luvussa esitetään tutkimustulokset. Luku 4.1 kuvaa blogien ja keskusteluketjujen määrällisiä piirteitä. Luku 4.2 tarkastelee tiedonhankintaa keskustelufoorumeilla ja blogeissa laadullisen analyysin kautta. Luvussa 4.3 vertaillaan näitä sosiaalisen median areenoita.

4.1 Määrällisiä piirteitä

Luvussa 4.1.1 tarkastellaan blogien määrällisiä piirteitä. Luku 4.1.2 keskittyy keskustelufoorumin määrällisiin piirteisiin.

4.1.1 Blogit

Tutkimukseen otettiin neljä englanninkielistä blogia ja niistä jokaisesta analysoitiin 10 postausta. Näin ollen tutkimuksessa analysoitiin yhteensä 40 postausta. Yksittäisiin postauksiin kohdistuneiden lukijakommenttien määrä vaihteli 11:sta 208:aan. Ensimmäisessä blogissa oli enimmillään 33 kommenttia postausta kohden, jotka kaikki otettiin mukaan analyysiin. Toisessa blogissa kommentteja jouduttiin karsimaan kahden postauksen osalta, joista mukaan otettiin 30 kommenttia. Muutamat postaukset sisälsivät tässäkin blogissa 33 kommenttia, jotka kaikki otettiin mukaan. Kahdessa viimeisessä blogissa kommentteja oli hyvin runsaasti, joten mukaan otettiin enintään 30 ensimmäistä kommenttia postausta kohden, jotta työmäärä pysyisi kohtuullisena. Analyysiin otettuja kommentteja oli yhteensä 1104. Blogipostauksiin, blogilukijoiden esittämiin kommentteihin ja bloggaajan lukijoille esittämiin vastakommentteihin voitiin liittää yhteensä 2974 IPA-koodia. Bloggaajan postauksiin ja bloggaajan lukijoilleen esittämiin vastakommentteihin liitettyjä IPA-koodeja ei kuitenkaan ole eritelty, vaan ne on laskettu yhteen. Taulukossa 1 kuvataan kaikkien blogien kommenttien ja niihin liitettyjen IPA-koodien määrä.

Taulukko 1. Blogien kommenttien ja IPA-koodien määrät.

	blogi 1	blogi 2	blogi 3	blogi 4	yhteensä
kommentteja yhteensä	206	281	308	309	1104
postaukset ja bloggaajan kommentit	54	22	12	69	157
lukijoiden kommentit	152	259	296	240	947
IPA-koodeja	597	739	896	742	2974

Blogeissa esitettiin yhteensä 1104 kommenttia, joista 157 oli bloggaajan kirjoittamia ja 947 lukijoiden kirjoittamia. Vähimmillään kommentteja blogia kohti oli 206 ja enimmillään 309. Bloggaajien esittämien kommenttien määrät vaihtelivat 12 ja 69 välillä. Lukijat esittivät vähimmillään 152 ja enimmillään 296 kommenttia blogia kohden. IPA-koodeja pystyttiin tunnistamaan blogista yhteensä 2974. Vähimmillään IPA-koodeja blogia kohti esiintyi 597 ja enimmillään 896. Postauksissa esiintyi keskimäärin 5,2 IPA-koodia. Kommentteja postausta kohden oli keskimäärin 26,6 kappaletta, joista bloggaajan kommentteja keskimäärin 3 kappaletta. Bloggaajien postauksia kommentoi keskimäärin 22 lukijaa. Lukijoiden määrä postausta kohden oli usein pienempi kuin lukijoiden kommenttien määrä, koska jotkut lukijat kirjoittivat useampia kommentteja. Suuri osa samoista lukijoista kommentoi kaikkia postauksia.

Taulukossa 2 esitetään kaikkien blogien yhteenlaskettujen IPA-koodien prosenttijakaumat.

Taulukko 2. Blogien IPA-koodien prosenttijakaumat.

	Postaukset (n = 207)	Bloggaajan kommentit (n = 221)	Lukijoiden kommentit (n = 2546)	Kommentit yhteensä (n = 2767)
kategoria 1	11,6	26,2	26,8	26,7
kategoria 2	10,6	6,3	4,5	4,7
kategoria 3	0,5	5,9	4,2	4,3
kategoria 4	6,3	1,8	7,6	7,2
kategoria 5	19,3	35,3	30,3	30,7
kategoria 6	19,3	17,6	16,6	16,7
kategoria 7	7,2	1,8	3,8	3,7
kategoria 8	10,6	4,1	1,8	2,0
kategoria 9	0,0	0,0	0,1	0,1
kategoria 10	0,0	0,5	0,1	0,1
kategoria 11	14,0	0,5	3,9	3,7
kategoria 12	0,5	0,0	0,2	0,2

Kaikissa neljässä blogissa esitettiin yhteensä 1064 kommenttia, joihin voitiin liittää yhteensä 2767 IPA-koodia. Niistä 221 esiintyi bloggaajan kommentteissa ja 2546 lukijoiden kommentteissa. 40 postauksessa esiintyi yhteensä 207 IPA-koodia. Postausten koodista 17,8 prosenttia sisälsi esitettyjä kysymyksiä, 44,9 prosenttia annettuja vastauksia, 22,7 prosenttia positiivisia reaktioita ja 14,5 prosenttia negatiivisia reaktioita. Annettua vastauksia esiintyi selvästi eniten. Sekä mielipiteiden että tiedon antamista esiintyi yhtä paljon. Myös ehdotuksia ja ohjeita annettiin jonkin verran. Toiseksi eniten esiintyi positiivisia reaktioita. Näistä suurin osa oli solidaarisuuden osoittamista, mutta tunnelman keventämistä tai jännittyneisyyden laukaisemista oli havaittavissa lähes samassa määrin. Samanmielisyyden, hyväksymisen ja ymmärtämisen osoittaminen postauksissa ei ollut kovin yleistä.

Kysymyksiä esitettiin postauksissa jonkin verran enemmän kuin negatiivisia reaktioita. Kysymyksistä yleisin oli tiedon tai selvennyksen pyytäminen, mutta myös mielipiteitä ja arvioita pyydettiin paljon. Ehdotuksia ja ohjeita ei pyydetty lainkaan. Negatiivisista reaktioista esiintyi lähes yksinomaan kireyden ja jännittyneisyyden ilmaisemista, mutta myös hieman vastarinnan ja vihamielisyyden ilmaisemista. Torjunnan osoittamista tai auttamasta kieltäytymistä ei esiintynyt postauksissa lainkaan.

Sekä bloggaajien että lukijoiden kommentteissa esiintyi eniten mielipiteiden, arvioiden ja analyysien esittämistä. Toiseksi eniten esiintyi solidaarisuuden osoittamista ja kolmanneksi eniten tiedon antamista, toistamista tai selkeyttämistä. Bloggaajien kommenttien IPA-koodit sisälsivät 5,9 prosenttia esitettyjä kysymyksiä ja lukijoiden kommentit 5,7 prosenttia. Bloggaajien kommentit sisälsivät 54,7 prosenttia annettuja vastauksia ja lukijoiden kommentit 54,5 prosenttia. Bloggaajien kommentit sisälsivät 38,4 prosenttia ja lukijoiden kommentit 35,5 prosenttia positiivisia reaktioita. Bloggaajien kommenttien IPA-koodit sisälsivät 1 prosentin ja lukijoiden kommentit 4,2 prosenttia negatiivisia reaktioita. Kysymyksiä ja vastauksia esitettiin lähes tarkalleen saman verran sekä bloggaajien että lukijoiden kommentteissa. Bloggaajat ilmaisivat blogikommenttoijia hieman useammin positiivisia reaktioita. Negatiivisia reaktioita toivat enemmän esille lukijat kuin bloggaajat.

Kaikkien kommenttien IPA-koodeista 5,8 prosenttia oli esitettyjä kysymyksiä, 54,6 prosenttia annettuja vastauksia, 35,7 prosenttia positiivisia reaktioita ja 4 prosenttia negatiivisia reaktioita.

4.1.2 Keskusteluketjut

Keskusteluketjuja oli mukana viisi. Niistä kolme oli hyvin lyhyitä tiettyyn asiaan keskittyneitä ja kaksi hyvin pitkiä ja pitkäkestoisia. Pitkäkestoiset keskusteluketjut koskivat henkilöitä, joilla oli laskettu aika tiettyä kuukautena. Jokaiselle kuukaudelle oli oma ketjunsä, mutta samat henkilöt pysyivät mukana koko raskauden ajan. Lyhyissä ketjuissa viestejä oli 11, 12 ja 16. Pitkissä ketjuissa viestejä oli molemmissa 250, mutta toisesta karsiutui yksi viesti pois. Viestejä oli mukana kaiken kaikkiaan 538 ja niihin voitiin liittää yhteensä 1936 IPA-koodia.

Taulukko 3 esittää kaikkien ketjujen yhteenlaskettujen IPA-koodien prosentuaalisen jakauman. Ketjuista voitiin nostaa esille kaiken kaikkiaan 1936 IPA-koodia. Näistä 46 esiintyi ensimmäisessä ketjussa, 32 toisessa, 33 kolmannessa, 905 neljännessä ja 920 viidennessä ketjussa. Keskusteluketjujen koodit sisälsivät yhteensä 10,3 prosenttia esitettyjä kysymyksiä, 54,7 prosenttia annettuja vastauksia, 24,3 prosenttia positiivisia reaktioita ja 10,6 prosenttia negatiivisia reaktioita.

Taulukko 3. Keskusteluketjujen IPA-koodien prosenttijakauma.

	Ketjujen viestit (n = 1936)
kategoria 1	18,2
kategoria 2	3,6
kategoria 3	2,5
kategoria 4	6,9
kategoria 5	21,9
kategoria 6	25,9
kategoria 7	6,6
kategoria 8	1,5
kategoria 9	2,2
kategoria 10	0,0
kategoria 11	9,6
kategoria 12	1,0

Keskusteluketjuissa vahvimmin oli esillä tiedon antaminen, toistaminen tai selkeyttäminen. Seuraavaksi eniten esitettiin mielipiteiden, arvioiden ja analyysien esittämiseen kuuluvia ajatuksia. Kolmanneksi eniten oli esillä solidaarisuuden osoittaminen. Neljäntenä oli kireyden ja jännittyneisyyden ilmaiseminen. Ehdotusten ja ohjeiden antamista ja tiedon tai selvennyksen pyytämistä esiintyi melkein yhtä paljon. Muita kategorioita

esiintyi selvästi vähemmän ja torjunnan osoittamista tai auttamasta kieltäytymistä ei lainkaan.

4.2 Laadullinen analyysi

Tässä luvussa raportoidaan laadullisen analyysin tulokset. Luvussa 4.2.1 luonnehditaan taustoittavasti laadullisen analyysin piirteitä. Luvussa 4.2.2 tarkastellaan keskusteluketjuissa, blogipostauksissa ja blogien kommenteissa esiintyneitä kysymyksiä. Luvussa 4.2.3 luonnehditaan kysymyksiin annettuja vastauksia. 4.2.4 luku keskittyy positiivisiin reaktioihin ja viimeinen 4.2.5 luku negatiivisiin reaktioihin. 4.2.2 alaluvusta alkaen jokaisessa alaluvussa tullaan käsittelemään ensimmäisenä bloggaajien postauksissaan ilmaisemia ajatuksia. Seuraavana kerrotaan bloggaajien kommenttien ajatuksista, jonka jälkeen blogien lukijoiden ajatuksista kommentteissaan. Viimeisenä tarkastellaan keskusteluketjuja.

4.2.1 Huomioita analyysista

Määrällisen ja laadullisen analyysin tulisi vastata toisiaan ja näin ollen luontevin tapa olisi käyttää samoja koodattuja ajatuksia sekä määrällisessä että laadullisessa analyysissa. Useissa viesteissä oli monta samaan kategoriaan liittyvää ajatuskokonaisuutta. Jos mukaan olisi otettu jokin toinen kategorian esiintymä, voisivat tulokset olla erilaisia. Useimmat viestit olivat hyvin pitkiä sekä keskusteluketjuissa että blogien kommenteissa. Etenkin blogien postaukset saattoivat olla pitkiä. Viesteissä esiintyi usein useita eri IPA-kategorioita ja tietyllä kategorialla saattoi olla useita esiintymiä. Kuten luvussa 3.4 todettiin, määrällisessä tarkastelussa mukaan otettiin aina tietyn kategorian ensimmäinen esiintymä ja muut jätettiin huomiotta. Laadullisessa analyysissa päätettiin kuitenkin keskittyä viestien pääsanomaan. Mukaan ei siis aina valikoitunut ensimmäinen tiettyyn kategoriaan koodattu ajatuskokonaisuus, vaan se mistä viesti pääasiassa kertoi. Tämä saattoi olla tietyn kategorian mikä tahansa esiintymä. Mukaan tarkasteluun otettiin kuitenkin vain yksi ajatuskokonaisuus tietyistä kategoriasta yhtä viestiä kohden.

Postauksista laadulliseen tarkasteluun otettiin mukaan kaikki aiheet eli koodien kaikki esiintymät, koska kommentit saattoivat käsitellä kaikkia niitä, eikä yhtä pääasiallista koodin ilmentymää pystytty aina tunnistamaan.

4.2.2 Esitetyt kysymykset

Kirjoittajien esittämät kysymykset kuvastavat heidän tiedontarpeitaan. Esitettyihin kysymyksiin kuuluvat kategoria 7 – pyytää tietoa, selvennystä, kategoria 8 – pyytää mielipiteitä, arvioita ja kategoria 9 – pyytää ohjeita, ehdotuksia. Tässä luvussa käytetään vain kategorioiden numeroita jatkuvan toiston välttämiseksi.

Postausten kysymyksistä suurin osa kuului kategoriaan 8. Hyvin usein kerrottiin ensin oma mielipide jostakin ja tämän perään liitettiin muiden mielipidettä kysyvä kommentti. Esimerkkinä tästä toimivat muun muassa seuraavat: ”*The last-minute trip to the south is making more sense now, isn't it?*” ja ”*Birth is so tricky, isn't it?*”. Usein kysyttiin myös mahan muodosta: ”*Am I looking more low / round to you?*” ja ”*How about visually? Any different?*”. Paljon kerrottiin myös jostakin oireesta ja pyydettiin mielipidettä siihen mistä se johtuu. Tästä hyvinä esimerkkeinä toimivat seuraavat: ”*so that makes me wonder if maybe these spots are tense because my cervix is changing and my uterus is contracting just a bit to prepare for labor?!*” ja ”*Maybe because after eating and drinking all day, my stomach expands and makes everything else feel more cramped?*”. Myös muihin aiheisiin liittyviä kysymyksiä esitettiin verrattain usein.

Myös kategorian 7 kysymyksiä oli melko paljon. Blogeissa esitettiin muun muassa synnytykseen liittyviä kysymyksiä: ”*What if I actually do go into labor at the appropriate time, neither before nor past the baby's extract-by date? What if that labor progresses to its natural culmination, instead of the C-section I more-than-half expect? ...*”. Supistuksiin liittyen kysyttiin seuraavaa: ”*What does it all mean? Why contractions one night but not so much the next?*”. Myös muihin aiheisiin liittyviä kysymyksiä esitettiin jonkin verran.

Kategoriaan 9 liittyviä kysymyksiä ei esitetty lainkaan. Osa kysymyksistä oli retorisia, joten bloggaajat tuskin odottivat saavansa niihin mitään vastauksia lukijoiltaan. Esimerkkinä tällaisesta on muun muassa seuraava: ”*what would the harm have been to call and just ask if I could have a do-over?*”.

Bloggaajat esittivät kommentissaan hyvin vähän kysymyksiä, mutta suurin osa niistä kuului kategoriaan 8. Osa kysymyksistä oli hyvin lyhyitä. Tällöin lukija oli esittänyt jonkin mielipiteen ja bloggaaja saattoi kysyä esimerkiksi: ”*Right?*”. Tämä kommentti liittyi siihen, kun lukija oli kommentoinut juoksemisen olevan halpaa terapiaa. Myös

suoraan jollekin tutulle lukijalle esitettiin tapaamiseen liittyviä kysymyksiä. Tästä ovat esimerkkinä seuraavat: *"Maybe next year, when X has her first trip? =)"* ja *"maybe in a few weeks? Late September?"*. Myös suoria mielipiteitä kysyttiin jonkin verran. Esimerkkinä tällaisesta on: *"Paint color makes such a difference, doesn't it?"*.

Bloggaajat esittivät myös muutamia kategoriaan 7 kuuluvia kysymyksiä. Tästä esimerkkinä toimivat seuraavat: *"what do I miss most?"*, *"Hmmm. If they were meant to be flushed with the foot, why wouldn't the flusher be...on the floor?"* ja *"They go MORE up in the ribs!?"*. Kaikki bloggaajien kommentteissaan kysymät kysymykset liittyivät hyvin läheisesti lukijoiden kommentteihin. Bloggaajat eivät esittäneet lainkaan kategoriaan 9 kuuluvia kysymyksiä.

Lukijat esittivät suurimman osan blogien kysymyksistä. Kysymykset liittyivät hyvin pitkälti bloggaajien postauksissaan kirjoittamiin aiheisiin. Lukijoiden kommenttien kysymyksistä suurin osa kuului kategoriaan 7. Tähän kategoriaan kuuluvissa viesteissä pyydettiin usein lisätietoa jostakin bloggaajan postauksessaan puhumasta asiasta. Tällaisia kysymyksiä olivat muun muassa seuraavat: *"Not to rush you into thinking about it too soon, but I was wondering if you were planning for an epidural or not."*, *"I am wondering though how you came up with the script and did you tell X he could respond with "may I ask a question?" or was it his natural tendency to do so."* ja *"do you go to the doc every week now? how's the pelvic exam to check for dilatation?"*. Paljon esitettiin myös kysymyksiä siitä, mistä jokin tuote on hankittu. Tästä esimerkkeinä ovat: *"Where is it from if you dont mind me asking?"* ja *"where would someone find a bottle that size?"*. Jälkimmäinen kysymys oli osoitettu toiselle lukijalle.

Seuraavaksi eniten lukijat esittivät kategoriaan 8 liittyviä kysymyksiä. Tähän kategoriaan koodatuista kommentteista suuri osa oli hyvin lyhyitä kysymyksiä, joihin ei aina odotettu vastausta. Tällaisia olivat muun muassa: *"And can I just say something else?"* ja *"Doesn't that sound awful?"*. Muutamissa kommentteissa lukijat tiedustelivat muiden mielipidettä johonkin mielipiteeseensä. Tällaisia kysymyksiä olivat muun muassa seuraavat: *"Would it be wrong to wish for gestational diabetes?"* ja *"Is it sick that I miss being pregnant, now that it's over?"*. Eniten esitettiin kuitenkin bloggaajalle kysymyksiä, jossa pyydettiin hänen mielipidettään johonkin. Tällaisia kysymyksiä olivat muun muassa seuraavat: *"How are you finding pregnancy with taking care of 2 little ones?"* ja *"Are you looking forward to having a baby so close in age to hers? :)"*. Myös pari ka-

tegoriaan 9 kuuluvaa kysymystä esitettiin. Nämä kysymykset olivat seuraavat: ”*Would love any training advice you can throw my way*” ja ” 😊Pleeeeeease?”. Ensimmäisessä pyydettiin treenaamiseen vinkkejä melkein koko raskauden ajan juoksua harrastaneelta bloggaajalta ja toisessa pyydettiin bloggaajaa tekemään kampauksestaan ohjevideo.

Keskusteluketjuissa esitettiin melko paljon kysymyksiä, vaikkakin yhdessä ketjussa selvästi vähemmän kuin muissa. Eniten esitettiin kategoriaan 7 kuuluvia kysymyksiä. Nämä olivat useimmiten muiden vointiin ja oireisiin liittyviä kysymyksiä, mutta myös muihin asioihin liittyen esitettiin paljon kysymyksiä. Vointiin ja oireisiin liittyviä kysymyksiä olivat muun muassa seuraavat: ”*Te, joilla on kohdunkaula lyhentyneet / kohdunsuu pehmentynyt, onko teillä ollut kipeitä supistuksia vai kivuttomia vaan?*” ja ”*Onko teillä väsymys lisääntynyt?*”. Myös nukkumisesta esitettiin kysymys: ”*Kyselisin teikäläisilt et kummottiin ootte saanu nukuttua yöt???*”. Painonnousuun liittyvä keskustelu alkoi yhdessä ketjussa seuraavalla kysymyksellä: ”*onko teillä mu[i]lla miten painot?*”. Muihin kuin raskauden oireisiin ja keskustelijoiden vointiin liittyviä kysymyksiä olivat muun muassa seuraavat: ”*Missä vaiheessa meette jos meette tutustumaan sairaalaan?*” ja ”*Mutta oletteko miettineet ehkäisyä syntymän jälkeen?*”.

Seuraavaksi eniten esitettiin kategoriaan 9 kuuluvia kysymyksiä. Tähän liittyen pyydettiin usein suoraan neuvoja ja ohjeita, mutta jotkut kysymykset, jotka olisi voitu luokitella myös kategoriaan 7, tulivat tähän, koska kysyjän katsottiin tarvitsevan neuvoja asiassa. Eräs keskustelija esitti hyvän esimerkin tästä: ”*Tiedättekö minne viikoille tulee viimeinen lääkäri?*”. Neuvoja ja ohjeita kysyttiin muun muassa turvotuksen hillitsemiseen: ”*Hei kuinka te joita **turvottaa**?? Millä kotikonsteilla ootte saanu sitä hillittyä?*” ja närästykseseen liittyen: ”*Mitä käytätte närästykseseen?*”. Myös muita lääkitykseen liittyviä kysymyksiä tuli paljon tähän kategoriaan. Yhtenä esimerkkinä: ”*Onko jotain yskänlääkettä, mitä voi turvallisesti ottaa?*”. Ketjussa esitettiin myös pelottaviin tai muuten tietyllä hetkellä askarruttaviin kysymyksiin liittyviä kysymyksiä, joihin uskottiin saatavan nopeimmin vastaus ketjun kautta. Tällaisia kysymyksiä olivat muun muassa: ”*..tässä vaan mietin, et kuuluuko näin pyhinä soittaa suoraan synnärille vai mennäänkö oman terveyskeskuksen kautta lähetteellä..?*” ja ”*Mutta pitääkö mun nyt tehdä jotain tai välttää jotain?*”.

Harvinaisimpia olivat kategoriaan 8 kuuluvat kysymykset. Tässä yhteydessä esitettiin melko lyhyitä lisäkysymyksiä, esimerkiksi: ”*ei kai tässä vielä ole mikään kiire?*”.

Usein kysyttiin muiden mielipidettä johonkin ja samalla muiden kokemuksia. Esimerkiksi eräs keskustelija kertoi hankkineensa tietynlaiset lastenvaunut ja kysyi muilta: ”*Tuliko tehtyä hyvä vai huono valinta 😊?*”. Muiden arviota pyydettiin muun muassa kysymällä: ”*Onko kellään ollut niitä **Aventin tutteja** joihin saa sen suojan päälle? Onko käteviä?*”.

4.2.3 Annetut vastaukset

Annettujen vastausten ryhmään kuului paljon kommentteja, jotka eivät olleet vastauksia esitettyihin kysymyksiin. Kaikki tähän ryhmään kuuluvat kommentit ovat tiedon jakamista. Annettuihin vastauksiin kuuluvat kategoria 4 – ehdottaa, antaa ohjeita, kategoria 5 – esittää mielipiteitä, arvioita ja analyysejä ja kategoria 6 – antaa tietoa, toistaa ja selkeyttää. Tässä luvussa käytetään vain kategorioiden numeroita toiston välttämiseksi.

Postauksissa oli saman verran kategoriaan 5 ja kategoriaan 6 liittyviä vastauksia. Molemmissa kategorioissa esiintyi samoja aiheita. Aiheet koskivat useimmiten raskauteen liittyviä tuntemuksia, oireita ja muita asioita, kuten vauvan kehitystä. Kaikissa blogeissa puhuttiin myös synnytyksestä ja siihen liittyvistä suunnitelmista ja tuntemuksista. Paljon puhutti myös kodin laittaminen kuntoon vauvaa varten. Kahdessa blogissa keskusteltiin jonkin verran myös sisarusten suhtautumisesta vauvauutisiin ja vauvan tuloon. Myös uskoon liittyvät asiat olivat vahvasti esillä kahdessa blogissa. Kategoriaan 5 liittyen esitettiin muun muassa vauvan liikkeitä koskeva kommentti: ”*I know I can’t shut up about this, but feeling my roly poly little girl rolling and pollying inside is just indescribably wonderful.*”. Eräs bloggaaja kertoi myös vaikeudesta pyytää apua: ”*With the move, I’ve had a hard time not lifting things, and a hard time asking for help. Make that a really hard time.*”. Eräs bloggaaja kommentoi vauvan sukupuolta: ”*Yes, because God has a sense of humor and because I have a rough edge or twelve that need to be smoothed, X and I will be venturing into the realm of parenting a girl this time around. I hope she has my freckles.*”.

Postauksissa kategorian 6 vastaukset kohdistuivat usein olotilan, oireiden tai jonkin muun asian tietopohjaisempaan kuvailuun. Tästä esimerkkinä eräs bloggaaja kertoi vauvan asennosta seuraavaa: ”*I always feel the leg(s) on my right side right under my ribs.*”. Olotilaan liittyen kuvattiin muun muassa seuraava: ”*Feeling really good physically!! Back is OK, sleeping is good.*”. Myös kategoriaan 4 liittyviä vastauksia esitettiin

postauksissa jonkin verran. Eräs bloggaaja kertoi juoksuharrastuksestaan ja antoi neuvoja muille: *"The first thing I had to resign as a pregnant runner was my pace."* Myös muita hyvin erilaisiin aiheisiin liittyviä neuvoja jaettiin. Tästä on esimerkkinä seuraava: *"I've been making this chocolate chip cookie recipe [linkki] on the regular"*.

Bloggaajien kommenteissa esiintyi selvästi eniten kategoriaan 5 liittyviä vastauksia. Aiheet liittyivät hyvin läheisesti lukijoiden kommentteihin. Osa oli niihin vastauksia ja osa muita aiheeseen liittyviä mielipiteitä. Suoraa vastausta kuvaa seuraava esimerkki: *"Commenting or not commenting are both fine and dandy with me—there are plenty of blogs I read without commenting regularly on, so I don't think that's stalkerish in the least"* ja muusta mielipiteestä seuraava: *"Google cereal. Best thing I've heard all day!"*. Myös kategoriaan 6 liittyviä vastauksia esitettiin bloggaajien kommenteissa melko usein. Myös tähän kategoriaan kuuluvat ajatukset olivat usein suoria vastauksia kysymyksiin, kuten *"X hasn't had her baby yet"* tai muuta tietoa lukijoiden kommentteihin liittyen, kuten *"I had the day wrong! I'm 38.6"*. Jälkimmäisen kommentin bloggaaja kirjoitti, kun lukija oli ilmoittanut, että hän oli saanut vauvansa tarkalleen raskauden sinä päivänä, minkä bloggaaja oli postauksessaan ilmoittanut nyt olevan menossa. Kategoriaan 4 kuuluvia vastauksia bloggaajien kommenteissa oli muutama. Osa oli jonkin kehotuksen antamisista, kuten: *"Next time you see us you should totally introduce yourself!"*. Yksi oli suora vastaus lukijan kysymykseen. Tässä annettiin ohjeita juoksemisen aloittamiseen raskaana ollessa: *"I definitely started out doing as much, if not more, walking as running. I didn't have a real science to it, but I would use my watch and set a time that I would run, then time how long I walked."*.

Blogien lukijat esittivät paljon vastauksiksi luokiteltavia kommentteja bloggaajalle, vaikka tämä ei olisi varsinaisesti kysynyt mitään. Nämä vastaukset olivat usein kommentointia johonkin bloggaajan postauksessaan kirjoittamaan tietoon tai mielipiteenilmaukseen. Lukijat kertoivat usein omista vastaavanlaisista kokemuksistaan, mistä bloggaaja oli postauksessaan puhunut. Lukijat antoivat myös paljon ehdotuksia tai ohjeita bloggaajalle ja joskus myös muille lukijoille.

Lukijoiden vastaukset noudattivat samaa kaavaa kuin bloggaajien vastaukset. Eniten esiintyi kategoriaan 5 kuuluvia vastauksia. Usein keuhuttiin jotakin, kuten bloggaajan vaatteita, mutta suurin osa tähän ryhmään kuuluvista ajatuksista oli omien vastaavanlaisten kokemusten kertomista. Esimerkkinä tästä eräs lukija esitti mielipiteensä vauvan

sukupuolesta: *"I wanted a boy, thought we were having a boy and knew if we were having a girl, I would need the next twenty weeks to process and adjust and avoid the fear and disappointment I was scared I would feel if I didn't know and delivered a girl."*. Seuraavaksi eniten esitettiin kategoriaan 6 liittyviä vastauksia. Tähän liittyen jaettiin eniten tietoa omista vastaavista tai muuten hyödyllisiksi arvelluista kokemuksista. Esimerkiksi eräs lukija kommentoi: *"I am in exactly the same position as you right now, 3 1/2 year old boy, baby on the way. My boy is an aggressive rough-houser, but he has found stores of tenderness for the baby. He insists her name is Ashley and is planning to potty-train her."*.

Vähiten esitettiin kategoriaan 4 kuuluvia vastauksia. Lukijat esittivät niitä selvästi useammin kuin bloggaajat. Tähän kategoriaan kuuluvat vastaukset olivat usein vinkkejä johonkin bloggaajan postauksessa kirjoittamaan asiaan. Usein neuvoilla yritettiin myös rauhoitella bloggaajaa. Hyvinä esimerkkeinä tämän kategorian viesteistä toimivat: *"The algorithms that are used to measure the size of a fetus aren't the same at every hospital or doc's office, so the measurement of femur, head circumference, and belly may add up to 90% in one visit on one machine, or may add up to 60% on another. Also, not all software uses the same measurements"* ja *"Don't listen to all the nay saying "psychotec" websites - they're just attention hos."*.

Keskusteluketjujen viesteistä suurin osa sisälsi vastauksiksi luokiteltavia ajatuksia ja useista viesteistä löytyi ainakin kahta, ellei kaikkia kolmea, vastauksiksi luokiteltavaa kategoriaa. Eniten esiintyi kategoriaa 6. Seuraavaksi eniten esiintyi kategoriaan 5 liittyviä ajatuksia. Molemmissa kategorioissa aiheina olivat suurelta osin erilaiset raskauden mukanaan tuomat oireet ja ongelmat, kuten ummetus, selluliitti, raskausarvet, närästys, selkäkiput, nenäverenvuoto, flunssa, käsien puutuminen, supistukset, painonnousu, ärtymys, liitoskiput, kohonnut tai madaltunut verenpaine, unettomuus, iskiäskivut, väsymys, jalkojen kramppaaminen, turvotus, alavatsakivut, pulssiongelmat, ihon kutiaminen, erilaiset vuodot, pahoinvointi ja rakko-ongelmat. Muita usein esiintyviä aiheita molemmissa kategorioissa olivat ketjun ”korkkaamiseen” liittyvät kommentit, neuvola-/lääkäri- tai äitiyspoliklinikkakuulumiset, sokerirasitus ja sokereiden mittaaminen, sairaslomat, äitiyslomat, vauvaan liittyvät hankinnat ja paikkojen valmiiksi laittaminen, vauvan tarjontaan, laskeutumiseen, kokoon, asentoon ja liikkeisiin liittyvät kommentit, synnytysvalmennukset ja sairaalaan tutustumiset, sairaalakassit, unet ja vauvan hikka.

Kategoriaan 6 liittyvissä kommenteissa äidit kertoivat voinnistaan ja kuulumisistaan enemmän tietopohjaisesti kuin tuntemuksiin vedoten. Eräs keskustelija kuvasi vointiaan seuraavalla tavalla: ”Mulla joka yö puutuu kyljellä nukkessa se käsi joka on YLÄPUOLLELLA ja herään ku pakko liikuttaa et veri alkaa kiertämään.”. Vauvan hikasta kerrottiin muun muassa seuraavaa: ”**Hikka** täällä vauva hikkailee usein, varmasti päivittäin”. Eräs keskustelija kertoi neuvolakuulumisistaan ja siitä, että omat tuntemukset olivat pitäneet paikkansa: ”Neuvola oli tänään. Kuten arvelinkin, vauva on edelleen poikittain. Painoa tullut reilu kilo 2 viikossa 😊”. Sairaslomasta ja omasta voinnistaan eräs keskustelija kertoi seuraavaa: ”Minutkin laitettiin **sairaslomalle** äitiysloman alkuun asti. Lääkäri tuumasi, ettei voi enää tehdä raskasta työtä, kun jo kauppareissu sai aikaan supistukset ja liitoskivut. Kohdunsuu on vielä kiinni, mutta pehmentynyt.”. Vauvalle hankittavia tarvikkeita luonnehdittiin esimerkiksi tähän tapaan: ”Edelleen ostamatta itkuhälytin, mietittävä hoitopöytä ja pakattava sairaalakassi, siinä ne kai sit.”. Tässä kategoriasa esiintyi myös paljon ”poksumisia” eli kommentteja siitä, että viikko tullut täyteen ja seuraava alussa: ”Piti tulla vaan poksumaan 😊 **POKS 30+0**”.

Kategoriaan 5 liittyen äidit kertoivat usein tuntemuksistaan ja eri oireisiin liittyvistä kokemuksistaan. Äitiyslomaa ja omaa vointia kuvattiin esimerkiksi näin: ”Ihanaa olla mammalomalla 😊 Itselläkin työ rankkaa hoitotyötä ja oon kyllä ihan mielellään aloittanu varhennettuna ton loman. En olis varmaa päivääkää enää jaksanu.”. Vauvan asentoa ja liikkeitä kuvattiin seuraavasti: ”Mulla on tunne, että vauva on ainakin vielä edelleen poikittain.”. Paljon keskusteltiin myös leipomisesta, herkuttelusta ja erilaisista himoista ruokaa kohtaan. Esimerkiksi eräs keskustelija totesi: ”Mun suurin himo tällä hetkellä on hedelmäsalaatti/-rahka, suklaa+ jätski...”.

Vähiten esiintyi kategoriaan 4 liittyviä ajatuksia. Näiden aiheet koskivat usein samoja aiheita kuin muutkin vastaukset ja usein ne olivat suoraan ehdotuksia jonkun toisen keskustelijan esittämään kysymykseen. Ehdotukset ja ohjeet saattoivat koskea esimerkiksi sairaalakassin sisältöä, hoitolaukun ja vaunujen hankintaa, hyviä vauvakirjoja ja leivonta- ja neulomisohjeita. Hoitolaukkuvinkkinä eräs keskustelija kertoi: ”**Hoitolaukuna on Storksakin**-hoitolaukku, joka on mielestäni ihan paras!”. Esimerkkinä neulomisohjeen antamisesta on seuraava: ”X: Huhuu-pipon ohje tossa on melkein sama ohje minkä sain meidän omasta kangaskaupasta.” ja leipomisvinkkinä: ”X, noi kaulittavat sokerimassatkin on ältsyn näppäriä (jos ei tykkää marsipaanista)”. Yhdessä ketjussa keskusteltiin myös paljon rintapumpuista ja niiden tilaamisesta Internetin kautta, samoin

kun joidenkin muidenkin tuotteiden tilaamisesta Internetin kautta. Tähän annettiin myös neuvoja, josta esimerkkinä: ”*Mä tilasin Aventiksen **manuaalisen rintapumpun Ama-zonista** (UK).*”. Viestissä oli suora linkki kyseiseen rintapumppuun. Myös jaksamista koskevia neuvoja annettiin: ”*Pitää vaan välillä antaa itselleen lupa olla huonommalla tuulella*”. Keskustelua oli paljon myös vauvan lääkkeistä ja äidin voiteista. Myös niitä koskevia ohjeita ja ehdotuksia annettiin usein.

4.2.4 Positiiviset reaktiot

Positiivisiin reaktioihin kuuluvat kategoria 1 – osoittaa solidaarisuutta, kategoria 2 – laukaisee jännittyneisyyttä, keventää tunnelmaa ja kategoria 3 – on samaa mieltä, hyväksyy, ymmärtää. Myös tässä luvussa käytetään pääasiassa kategorioiden numeroita toiston välttämiseksi.

Blogeissa ilmaistiin hyvin usein positiivisia reaktioita. Useimmiten kyseessä oli kategoria 1 eli solidaarisuuden osoittaminen. Solidaarisuutta osoitettiin postauksissa melko paljon, mutta kommentteissa vielä enemmän. Solidaarisuuden ilmaiseminen oli lähes tarkalleen yhtä yleistä bloggaajien ja lukijoiden kommentteissa. Bloggaajien postauksissa solidaarisuuden osoittaminen ilmeni usein postauksen lopussa jonkin toivotuksen muodossa. Tästä hyvänä esimerkkinä: ”*Enjoy your weekends everyone!*”. Myös lyhyitä, lukijat huomioon ottavia kommentteja, kuten: ”*You know*” esiintyi postauksissa jonkin verran. Bloggaajien kommentteissa solidaarisuuden osoittaminen näkyi eniten kiitosten osoittamisena lukijoille heidän kommentistaan. Tästä on esimerkkeinä: ”*Awww. Thanks X.*” ja ”*Thanks for bringing this to attention*”. Lukijoiden kommentteissa solidaarisuus ilmeni useimmiten bloggaajan ulkonäön kehumisena, kuten ”*You look so cute!!*”. Lukijat esittivät paljon myös erilaisia toivotuksia, kuten: ”*Here's wishing you a quick and happy resolution to your third-trimester anxiety*”.

Kategoria 2 eli jännittyneisyyden laukaiseminen tai tunnelman keventäminen oli seuraavaksi yleisin positiivisista reaktioista sekä postauksissa että kaikissa kommentteissa. Yleisimmin kyseessä oli tunnelman keventäminen ja tätä tapahtui usein, jonkin negatiivisesta asiasta puhumisen jälkeen. Usein kommentti oli kuitenkin muuten vain hauskuutta luomassa ilman negatiivista pohjustusta. Postauksista hyvänä esimerkkinä voidaan nostaa seuraava: ”*And then, inevitably, "Where will he come out?" Why, the hospital, of course! Now! Who wants something delicious? A little something I like to call...a Lunchable?*”. Tämä liittyi vauvasta esikoiselle kertomiseen ja siihen miten esi-

koinen reagoi asiaan. Bloggaajien kommenteista voidaan nostaa esille tapaus, jossa bloggaaja oli postauksessaan kertonut väsymyksestään ja siitä miten kurjaksi olonsa tuntee. Tähän liittyen joku lukija oli linkannut kuvan ja kysynyt tuntuuko bloggaajasta tältä. Bloggaaja vastasi kyllä ja lisäsi vielä toimintaan liittyvän kommentin: *”::goes to get eyeliner and apply it excessively::”*. Lukijoiden kommenteissa esiintyi tässäkin kategoriassa paljon bloggaajien postauksissaan kommentoimiin asioihin liittyviä, hauskoja, tunnelmaa keventäviä ilmauksia, kuten: *”but I’m not so thrilled about you sharing that cookie recipe!! haha! I had to make some last night and ohmahword!!!”*.

Kategoria 3 eli samanmielisyyden, hyväksymisen ja ymmärtämisen ilmaiseminen oli hyvin heikosti edustettuna postauksissa, mutta kommenteissa sitä esiintyi jonkin verran. Tätä esiintyi enemmän bloggaajien kommenteissa kuin lukijoiden. Postauksissa tähän kategoriaan kuuluvia ajatuksia löytyi vain yksi: *”Based on my sister X’s recommendation, I decided to bring a tube-top style dress to the hospital with me”*. Bloggaajien kommenteissa tämä ilmeni usein siten, että ilmaistiin lukijan olevan oikeassa ja kerrottiin vielä oma mielipide asiaan. Tästä esimerkkinä: *”I know—it’s crazy to think that there’s about to be another person in our family, one that we don’t know at all yet!”*. Lukijoiden kommenteissa kategoria 3 esiintyi hyvin samalla tavalla kuin bloggaajien kommenteissa. Lisäksi esitettiin paljon lyhyitä, ymmärrystä osoittavia kommentteja, kuten: *”I know how you feel”*.

Keskusteluketjuissa positiivisista reaktioista selvästi eniten esiintyi kategoriaa 1. Tähän liittyen esitettiin melko paljon tervehdyksiä ja toivotuksia. Esimerkiksi eräs keskustelija tervehti muita seuraavalla tavalla: *”Kirpakkaa pakkaspäivää!”*. Toivotukset saattoivat olla hyvän odotuksen jatkon toivotuksia tai jollekin jaksamisten toivottelua. Hyvänä esimerkkinä toivotteluista oli, kun jonkun lapsi joutuikin jonkinlaiseen hätään ja henkilö joutui synnytykseen vuorokauden sisällä tiedosta. Muut keskustelijat toivottelivat paljon onnea synnytykseen ja jaksamisia vaikeaan tilanteeseen: *”X: Tsemppiä ja voimia!! Olette nyt osaavissa käsissä ja varmasti kaikki menee hyvin!! ❤️”*. Hyvin paljon esiintyi myös suoraan jollekin toiselle keskustelijalle kohdistettuja viestejä, joka ilmeni siten, että ennen varsinaista ajatuksen ilmausta ilmoitettiin henkilön nimi, jolle viesti pääasiassa oli kohdistettu. Edellinen esimerkki sopii hyvin myös tähän. Nämä viestit olivat kuitenkin kaikkien nähtävillä ja keskusteluun saattoi osallistua useampiakin henkilöitä kertomalla omia kokemuksiaan tai mielipiteitään asiasta. Pitkissä ketjuissa esiintyi myös hyvin paljon ketjun tekijälle tarkoitettua kiittelyä. Esimerkkinä tästä eräs keskus-

telija kommentoi: ”*Hieno uusi pino, kiitoos 😊🌸*”. Kuten esimerkeistä voidaan havaita, tähän kategoriaan kuuluvissa ilmauksissa esitettiin paljon myös hymiöitä tehostamaan viestiä.

Seuraavaksi eniten esiintyi kategoriaa 2. Tätä ilmeni usein jonkin sellaisen asian ilmaisen jälkeen, jossa kirjoittaja koki häpeää jostakin. Esimerkkeinä voidaan nostaa esiin seuraavat: ”*voisin syödä kerralla kolme hevosta ja ponin. 🤔*” ja ”*työt häiritsee teidän kuulumisten lukua ikävästi*”. Toinen yleinen ilmenemis-
muoto oli jonkin itseä huvittavan asian jakaminen ja sen hauskaan sävyyn kommentointi. Hyvänä esimerkkinä tästä eräs keskustelija kertoi olleensa miehensä kanssa lasten-
vaunuja katsomassa ja että myyjä oli melkein saanut miehen ostamaan yhdet kalleim-
mista vaunuista, koska muut eivät kuulemma vauvalle riitä. Tähän liittyen kirjoittaja
esitti kommentin: ”*Miehet, joskus ne on sinisilmäsydässään ja hyväuskosuudessaan
niin suloisia. 🤔*”. Myös tähän kategoriaan liittyvissä kommenteissa esiintyi melko
usein hymiöitä.

Vähiten esiintyi kategoriaa 3 ja yhdessä ketjussa tätä ei esiintynyt lainkaan. Kuten kate-
gorian määrittelykin kertoo, tähän liittyvät ilmaukset osoittivat samanmielisyyttä, jonkin
asian ymmärtämistä tai hyväksymistä. Keskustelijat kertoivat usein ”tietävänsä tun-
teen”, joka osoitti ymmärtämistä. Samanmielisyyttä osoitettiin muun muassa seuraaval-
la tavalla: ”*Talvesta en minäkään tykkää*”. Hyväksynnän osoittaminen ilmeni esimer-
kiksi tietyn rintapumpun kehumisella, jota muutkin olivat kehuneet ja ostaneet. Toinen
esimerkki hyväksynnän osoittamisesta voisi olla: ”*Alennuksia kannattaa aina kysyä, se
ei maksa mitään 😊*”.

4.2.5 Negatiiviset reaktiot

Negatiivisiin reaktioihin kuuluvat kategoria 10 – osoittaa torjuntaa, kieltäytyy auttamas-
ta, kategoria 11 – ilmaisee kireyttä ja jännittyneisyyttä ja kategoria 12 – ilmaisee vasta-
rintaa ja vihamielisyyttä. Tässä luvussa käytetään pääasiassa kategorioiden numeroita
toiston välttämiseksi.

Negatiivisia reaktioita esiintyi blogeissa melko vähän. Bloggaajien postauksissa niitä
esiintyi selvästi enemmän kuin kommenteissa. Bloggaajan kommenteissa negatiivisia
reaktioita ei esiintynyt kuin yksi, mutta lukijoiden kommenteissa niitä esiintyi jonkin

verran. Sekä postauksissa että lukijoiden kommenteissa esiintyi eniten kategoriata 11. Postauksissa tämä ilmeni useimmiten jonkin ikävän oireen kuvailuna. Eräs bloggaaja kertoi oireestaan seuraavasti: *"If I sit for too long it hurts, but if I stand for too long it pulls and hurts too."* Bloggaajien kommenteissa esiintyi vain yksi tähän kategoriaan kuuluva ilmaus ja sekin olisi voitu luokitella myös mielipiteeksi. Tämä ilmaus oli seuraava: *"Sadly, Alaska and Illinois aren't exactly neighboring states"* ja se liittyi siihen, että bloggaaja ei pääse katsomaan siskonsa lasta usein vaikka haluaisikin. Lukijoiden kommenteissa kireyttä ja jännittyneisyyttä ilmaistiin usein omista ikävistä tai hankalista kokemuksista kerrottaessa. Eräs bloggaaja puhui postauksessaan omasta jaksamisestaan raskaana ollessa ja hankaluudesta pitää huolta lapsista, jotka kaipaavat jatkuvasti huomiota. Tähän eräs lukija kommentoi seuraavaa: *"So tricky when trying to care for the two that are already on the outside while feeling so sick and exhausted taking care of the third!!!"*.

Postauksissa esiintyi vain yksi kategoriaan 12 kuuluva ilmaus. Tämä oli kuitenkin postauksissa esiintyvien negatiivisten reaktioiden toiseksi yleisin kategoria. Bloggaaja ilmaisi postauksessaan vihamielisyyttä lääkäriään kohtaan seuraavasti: *"I feel sure he would forgive me my skittishness if he remembered that it was he who neglected to request a protein dip at my 28-week appointment with X, and he who gave me cheerful leave to travel."* Pelkästä tästä kommentista vihamielisyys ei tosin ole kovin helposti havaittavissa, mutta muun postauksen perusteella, tämä oli tarkoitettu vihamieliseksi ilmaukseksi. Bloggaajien kommenteissa ei esiintynyt lainkaan kategoriata 12. Lukijoiden kommenteissa esiintyi jonkin verran kategoriata 12 ja se ilmeni yleisimmin jotakin tahoa koskevana vihamielisyyden ilmaisemisena, kuten: *"Yeah but they were two whole pounds off on my son's weight so I take their measurements and growth curves with a big ol grain of kosher salt."* tai *"I drank the drink and then my OB took such a long time to get there the blood-draw people had GONE TO LUNCH."*

Kategoria 10 oli vähiten edustettuna blogeissa. Postauksissa tätä kategoriata ei esiintynyt lainkaan. Bloggaajien kommenteissa tämä sen sijaan oli negatiivisten reaktioiden toiseksi yleisin kategoria, joskin tähän ryhmään kuuluvia ilmauksia pystyttiin tunnistamaan vain yksi. Tämä oli vastaiskuna lukijan provosoivaan kommenttiin: *"I have not at all observed the "obsession...in the US" that you describe"*. Lukijoiden kommentistaan tähän kategoriaan ei pystytty nostamaan kuin kolme ilmausta. Nämä kaikki liittyivät torjunnan osoittamiseen. Eräs lukija osoitti torjuntaa tiettyä ryhmää kohtaan: *"I real-*

ly don't get this obsession with being a 'boy mom' that people in the US have". Toinen lukija osoitti torjuntaa bloggaajaa kohtaan seuraavalla tavalla: "The reason I feel the need to comment on this post was because of the way you spelled "gurl" and "dayum", it didn't leave me with a good feeling to see these spelled this way."

Keskusteluketjuissakin selvästi suurimmassa osassa negatiivisten reaktioiden ilmaise-
misesta oli kategoria 11. Tähän ryhmään kuuluvia ajatuksia ilmaistiin kaikissa muissa
paitsi yhdessä ketjussa. Kategoriaan koodattiin pääasiassa ärtymystä ja mielipahaa ku-
vaavia ajatuskokonaisuuksia. Näiden katsottiin ilmaisevan kireyttä ja jännittyneisyyttä.
Aiheina olivat useimmiten raskauden ikäviin oireisiin ja muun muassa painonnousuun
liittyvä ärtymys. Painonnousuun liittyen eräät keskustelijat tuskailivat: *"Mua ahdistaa
ihan hirveästi oma **paino**. Tiedän kyllä että kokonaisuudessaan sitä ei ole mitenkään
mielettömästi vielä tullut, yhteensä 13kg, mutta kun kaikki siitä koko ajan kyselee että
paljonko on tullut ja ei varmaan tarvis enempää tulla ettei tuu suurta vauvaa jne."* ja
"Painoa tullut 13kg APUA!! Nyt vois pysähtyä". Muihin oireisiin liittyen kommentoitiin
muun muassa seuraavaa: *"Täällä tuskailaan jo kunnolla näiden suppareiden kanssa, ei
saa oikein nukuttua, eikä päivisin uskalla enää tehdä mitään. Plääh"* ja *"kun sitä ei vaan
opi tässä vaiheessa ettei sais olla niin paljon jalkojen päällä kun jalat ja selkä ei vaan
kestä...🤔🔑🤔"* ens yönä taas särkee paikkoja ja pahimassa tapauksessa taas supis-
telee kipeesti...🤕".

Pakkanenkin aiheutti paljon ärtymystä, tähän liittyen kommentoitiin muun muassa seu-
raavaa: *"Varsinkaan näistä pakkasista, ei oo paljon asiaa mennä ulos esikoisen kanssa..
Tympeetä 😞Meinaa välillä olla pikkusen tylsää neljän seinän sisällä, eikä mieskään
paljon helpota tilannetta."* Myös pelot koodattiin usein tähän kategoriaan. Tällaisiin
pelkoihin kuuluivat muun muassa vauvan tarjonta (asento, jossa vauva syntymässä) ja
synnytyksen lähenemisen pelko. Vauvan tarjontaan liittyen eräs keskustelija tuskaili:
*"Perätilassa ollaan edelleen, *****. Kyl alkaa kauhukuvat nostamaan päätä, mä EN
synnytä ekaa lastani perätilassa. En varmana! 😞Kääntyis ny.. hmph.."* Synnytyksen
lähenemiseen liittyen kommentoitiin muun muassa näin: *"Jo helmikuu, apua..."* ja
*"Mulle on jostain syystä valjennut, että jos oikein hassusti/huonosti käy, niin näähän voi
syntyä jo ens kuulla 🤔Mulle on tullu sellainen olo, etten mä oo viä valmis!! iik..."*. Pal-
jon puhutti myös alastomuus synnytyksessä, tästä esimerkkinä: *"Mulla ei muuten jääny,
mutta synnytysvideoo kattelles mua häiritti hirveesti alastomuus.. 🤔Ehkä sitte siinä*

tilantees sitä ei kerkee ja huomaa edes ajatella, mutta, nyt ku ajattelen asiaa, nii-i..”. Yhdessä ketjussa puhuttiin paljon myös ulkopuolisten reagoinnista mahaan ja siitä miten se ahdistaa joitakin. Eräs keskustelija kommentoi tähän liittyen seuraavaa: *”mua ärsyttää myös suunnattomasti se että joku tulee silittelemään mahaa tai taputtelemaan!!”*.

Myös kategoriaan 12 ilmeni jonkin verran. Tätä ei ilmennyt kuitenkaan lyhyissä ketjuissa lainkaan. Tähän liittyvät ajatukset koskivat yleisimmin jonkin tahon huonosti tai väärin toimimista. Esimerkiksi foorumi toimi silloin tällöin huonosti ja tätä kommentoitiin muun muassa seuraavilla tavoilla: *”Nyt tää kaksplus sekoilee.. ihan älyttömän hidas, välillä tänne ei pääse ja ketjuunkaan ei voi vastata niin että saa hymiöitä käytettyä!”* ja *”Voi ***** kirjotin kauheen pitkän litanian ja kaikki katos ku pieru saharaan 🤔🤔🤔🤔”*. Myös lääkäreiden, tutkimusten ja ajanvarauksien kanssa oli ongelmia, joista puhumisen katsottiin kuuluvan tähän kategoriaan. Tällaisia ilmauksia olivat seuraavat: *”Lääkärit on just tommosii selkäkipujen kanssa.”* ja *”Vähän tuli harmitus tänään kun soittelin terkkarille mun veren vasta-aine tuloksia ja sit selvisikin pitkän selvittelyn jälkeen et näytteet ei oo koskaan ees mihinkään spr:n lähteny”*. Myös seuraava kommentti katsottiin vihamielisyyden osoittamiseksi: *”Nalle Puh -kakun ohje ja kuvat by Anneli Auer. Hyyyi... Bongas vaan ärsyttävästi silmiin sieltä...”*. Seuraavan kommentin alkuosa koodattiin kategoriaan 11 ja loppuosa kategoriaan 12: *”Kyllä muakin hieman häiritsee tuo **alastomuus** synnytyksen aikana. Tai oikeastaan eniten mua ärsyttää se jos porukkaa ramppaa sitten synnytyksen aikana huoneeseen ajattelematta. Niin leipääntynyt ei saa kättilöt ja lääkärit olla työhönsä että ei ajattele synnyttävän äidin intimitetisuojaa että huoneesta tullaan ja poistutaan niin että kaikki paistaa käytäville.”*. Tämä liittyi siihen, että jollakin oli omakohtaisia kokemuksia siitä, että synnytyssalissa ravaa porukkaa kesken kaiken, jolloin käytävälle näkyy usein sinne kuulumatonta. Kategoriaan 10 ei ilmennyt yhdessäkään keskusteluketjussa.

4.3 Keskustelufoorumien ja blogien vertailu

Tässä luvussa vertaillaan aluksi, luvussa 4.3.1 blogien ja keskustelufoorumien määrällisiä piirteitä. Seuraavaksi, luvussa 4.3.2 vertaillaan blogien ja keskustelufoorumien IPA-alueita laadullisesti.

4.3.1 Määrällinen vertailu

Taulukossa 4 vertaillaan blogipostausten, blogikommenttien ja keskusteluketjujen IPA-kategorioiden jakaumia.

Taulukko 4. Blogien ja keskusteluketjujen IPA-kategorioiden prosenttijakaumat.

	Postaukset (n = 207)	Blogien kommentit (n = 2767)	Ketjujen viestit (n = 1936)
kategoria 1	11,6	26,7	18,2
kategoria 2	10,6	4,7	3,6
kategoria 3	0,5	4,3	2,5
kategoria 4	6,3	7,2	6,9
kategoria 5	19,3	30,7	21,9
kategoria 6	19,3	16,7	25,9
kategoria 7	7,2	3,7	6,6
kategoria 8	10,6	2,0	1,5
kategoria 9	0,0	0,1	2,2
kategoria 10	0,0	0,1	0,0
kategoria 11	14,0	3,7	9,6
kategoria 12	0,5	0,2	1,0

Blogien postauksiin voitiin liittää yhteensä 207 IPA-koodia, blogien kommentteihin 2767 IPA-koodia ja keskusteluketjujen viesteihin 1936 IPA-koodia. Prosenttijakaumat blogien kommenttien ja keskusteluketjujen viestien osalta ovat melko samansuuntaiset, mutta joitakin eroja on havaittavissa. Blogipostausten prosenttijakaumat eroavat muista jonkin verran. Blogien kommentteissa esiintyi esitettyjä kysymyksiä (IPA-kategoriat 7–9) 5,8 prosenttia, annettuja vastauksia (IPA-kategoriat 4–6) 54,6 prosenttia, positiivisia reaktioita (IPA-kategoriat 1–3) 35,7 prosenttia ja negatiivisia reaktioita (IPA-kategoriat 10–12) 4 prosenttia. Keskusteluketjuissa oli 10,3 prosenttia esitettyjä kysymyksiä, 54,7 prosenttia annettuja vastauksia, 24,3 prosenttia positiivisia reaktioita ja 10,6 prosenttia negatiivisia reaktioita.

Blogipostauksissa oli 17,8 prosenttia esitettyjä kysymyksiä, 44,9 prosenttia annettuja vastauksia, 22,7 prosenttia positiivisia reaktioita ja 14,5 prosenttia negatiivisia reaktioita.

Esiitettyjä kysymyksiä esiintyi useimmin blogipostauksissa, seuraavaksi useimmin keskusteluketjuissa ja harvimminkin blogien kommentteissa. Annettujen vastauksien esiintyminen oli lähes tarkalleen saman verran sekä blogien kommentteissa että keskusteluketjuissa. Blogi-

postauksissa annettuja vastauksia esiintyi jonkin verran harvemmin. Positiivisia reaktioita esiintyi kaikissa melko paljon. Useimmin niitä esiintyi blogien kommentteissa, seuraavaksi useimmin keskusteluketjuissa ja harvimmin blogipostauksissa. Negatiivisten reaktioiden määrä oli blogipostauksissa suurin. Harvimmin niitä esiintyi blogien kommentteissa.

Blogipostauksissa, blogien kommentteissa ja keskustelufoorumin viesteissä suosituin vuorovaikutuksen tapa oli vastausten antaminen. Annetuista vastauksista blogien kommentteissa esiintyi eniten mielipiteiden, arvioiden ja analyysien esittämistä. Keskusteluketjuissa esiintyi hieman enemmän tiedon antamista, toistamista tai selkeyttämistä, mutta melkein yhtä paljon mielipiteiden, arvioiden ja analyysien esittämistä. Blogipostauksissa tiedon (kategoria 6) ja mielipiteiden (kategoria 5) antamista esiintyi yhtä paljon. Toiseksi eniten oli positiivisia reaktioita, joista solidaarisuuden osoittaminen oli blogien kommentteissa ja keskusteluketjuissa selvästi suurimmassa osassa. Blogipostauksissa solidaarisuuden osoittamista ja jännittyneisyyden laukaisemista tai tunnelman keventämisestä esiintyi melkein yhtä paljon.

Kysymysten esittäminen ja negatiivisten reaktioiden osoittaminen olivat lähes yhtä yleisiä tarkasteltaessa blogipostauksia, blogien kommentteja ja keskusteluryhmien viestejä, mutta kysymyksiä esiintyi blogeissa hieman enemmän. Keskusteluketjuissa esiintyi hieman enemmän negatiivisia reaktioita. Kysymysten osalta sekä blogien kommentteissa että keskusteluketjuissa esiintyi eniten tiedon tai selvennyksen pyytämistä. Blogien kommentteissa esiintyi vähiten ohjeiden tai ehdotusten pyytämistä, kun taas keskusteluketjuissa esiintyi vähiten mielipiteiden tai arvioiden pyytämistä. Blogipostauksissa pyydettiin eniten mielipiteitä tai arvioita, seuraavana tuli tiedon ja selvennyksen pyytäminen, mutta ohjeita ja ehdotuksia ei pyydetty kertaakaan. Negatiivisista reaktioista torjunnan osoittamista tai auttamasta kieltäytymistä esiintyi blogien kommentteissa vain muutaman kerran, mutta keskusteluketjuissa ja blogipostauksissa ei kertaakaan. Myös vastarinnan ja vihamielisyyden ilmaisuja esiintyi hyvin vähän. Kireyden ja jännittyneisyyden ilmauksia esiintyi hieman enemmän. Kaikkein useimmin niitä esiintyi blogipostauksissa, seuraavaksi keskusteluketjuissa ja harvimmin blogien kommentteissa.

Blogien ja keskusteluketjujen välillä ei näyttäisi olevan laajemmin tarkasteltuna merkittävämpiä eroja tarkasteltaessa IPA-kategorioita neljässä ryhmässä (esitetyt kysymykset, annetut vastaukset, positiiviset reaktiot ja negatiiviset reaktiot). Selvin ero blogien

kommenttien ja keskusteluketjujen välillä oli kireyden ja jännittyneisyyden ilmauksissa, joita oli keskusteluketjuissa useammin kuin blogien kommentteissa. Myös kysymyksiä esitettiin keskusteluketjuissa jonkin verran enemmän kuin blogien kommentteissa. Solidaarisuuden osoittaminen oli blogien kommentteissa yleisempää kuin keskusteluketjuissa. Blogien kommentteissa mielipiteiden, arvioiden ja analyysien ja tiedon antamisen, toistamisen tai selkeyttämisen välillä oli suurempi ero kuin keskusteluketjuissa. Blogien kommentteissa esiintyi selvästi enemmän mielipiteitä, kun taas keskusteluketjuissa oli havaittavissa lähes yhtä paljon tiedon ja mielipiteiden antamista.

Blogipostaukset eroavat selvemmin blogien kommentteista ja keskusteluketjuista. Postauksissa esiintyi jonkin verran enemmän kireyden ja jännittyneisyyden ilmaisemista kuin keskusteluketjuissa ja paljon enemmän kuin blogien kommentteissa. Suurin ero blogien kommenttien ja keskusteluketjujen välillä oli mielipiteiden ja arvioiden pyytämisessä. Myös jännittyneisyyden laukaisemista tai tunnelman keventämistä esiintyi selvästi enemmän blogipostauksissa kuin blogien kommentteissa tai keskusteluketjuissa. Solidaarisuuden osoittaminen oli selvästi vähäisempää blogipostauksissa kuin blogien kommentteissa ja jonkin verran vähäisempää kuin keskusteluketjuissa.

4.3.2 IPA-alueiden vertailu

Edellisen luvun tarkastelua voidaan täydentää ottamalla vertailun lähtökohdaksi luvussa 3.1. (ks. kuvio 1) määritellyt kolme vuorovaikutuksen aluetta: positiiviset reaktiot (IPA-kategoriat 1–3), emotionaalisesti neutraali tehtäväalue, toisin sanoen esitetyt kysymykset ja annetut vastaukset (IPA-kategoriat 4–9) sekä negatiiviset reaktiot (IPA-kategoriat 10–12).

IPA-kategoriat 7–9 ovat relevanteimpia tarkasteltaessa tiedontarpeita ja yrityksiä hankkia tietoa. IPA-kategoriat 4–6 edustavat tiedon jakamista, toisin sanoen sitä millä tavoin bloggaajat, blogien lukijat ja keskusteluryhmän osallistujat pyrkivät vastaamaan esitettyihin kysymyksiin. Positiiviset ja negatiiviset reaktiot eivät liity suoraan tiedontarpeiden tai jaetun tiedon sisältöön, vaan ilmaisevat affektiivisesti värittyneitä tapoja, joilla viestijät suhtautuvat toisiinsa keskusteltaessa eri asioista. Usein viesteistä tai kommentteista kävi kuitenkin ilmi, että tietoa on hankittu myös ilman esitettyjä kysymyksiä. Tällöin kirjoittaja saattoi kommentoida jonkin muun viestin tai blogipostauksen olleen hyödyllinen hänen omaan ongelmaansa nähden. Kaikki bloggaajat, blogien lukijat ja

keskusteluketjujen osallistujat eivät kuitenkaan kerro tällaisesta tiedonhankinnastaan, joten tätä ei voida tutkia.

Taulukossa 5 esitellään kokoavasti määrällisen vertailun tuloksena saatu taulukko blogipostausten, blogien kommenttien ja keskusteluketjujen IPA-koodien prosentuaalisista jakaumista ryhmiteltynä neljään ryhmään: esitettyihin kysymyksiin, annettuihin vastauksiin, positiivisiin reaktioihin ja negatiivisiin reaktioihin.

Taulukko 5. Blogipostausten, blogien kommenttien ja keskusteluketjujen IPA-koodien prosentuaaliset jakaumat ryhmiteltynä.

	Postaukset (n = 207)	Blogien kommentit (n = 2767)	Ketjujen viestit (n = 1936)
Esitetyt kysymykset	17,8	5,8	10,3
Annetut vastaukset	44,9	54,6	54,7
Positiiviset reaktiot	22,7	35,7	24,3
Negatiiviset reaktiot	14,5	4	10,6

Kaikissa yleisin ryhmä oli annetut vastaukset. Annetut vastaukset olivat useimmiten pelkkää tiedon jakamista, mutta kuten jo aikaisemmin tuli esille, myös tiedonhankintaan saatettiin viitata tähän ryhmään kuuluvissa ilmauksissa. Blogien aiheet tulivat blogipostauksista ja lukijoiden kommentit liittyivät läheisesti niihin. Bloggaajien kommentit taas liittyivät usein läheisesti lukijoiden kommentteihin, joten aiheet pyörivät käytännössä postausten aiheiden ympärillä. Seuraavaan postaukseen annetut kommentit ja vastaukset liittyivät taas kyseiseen postaukseen ja edellisiin postauksiin viitattiin hyvin harvoin. Keskusteluketjuissa kuka tahansa saattoi esittää kysymyksiä hyvin erilaisista aiheista ja keskustelun suunta ja annetut vastaukset kääntyivät usein uusimman kysymyksen aiheen pariin. Myös aikaisemmista aiheista keskusteltiin jonkin verran. Jotkut osallistujat saattoivat viesteissään antaa vastauksia monen eri henkilön esittämiin kysymyksiin ja näin sekä uudet että aikaisemmin aloitetut aiheet pysyivät kauan mukana keskustelussa.

Aikaisemmin tuli esille, että annettuihin vastauksiin liittyi usein omien kokemusten kertominen. Nämä olivat käytännössä pelkkää tiedon jakamista, mutta usein ne herättivät myös keskustelua. Tämä johti lisätiedon jakamiseen tai uusien kysymysten esittämiseen ja tätä kautta tiedonhankinnan jatkamiseen. Sekä blogeissa että keskusteluketjuissa keskusteltiin hyvin samanlaisista aiheista, mutta keskusteluketjuissa yksittäiset viestit pitivät sisällään enemmän aiheita.

Seuraavaksi yleisin ryhmä kaikissa oli positiiviset reaktiot. Useimmin esiintyi solidaarisuuden osoittamista, seuraavaksi useimmin jännittyneisyyden laukaisemiseen tai tunnelman keventämiseen liittyviä ilmauksia ja harvimmin samanmielisyyden, hyväksynnän ja ymmärtämisen ilmaisemista. Kaikki nämä kategoriat ilmenivät hyvin samalla tavalla sekä blogeissa että keskusteluketjuissa. Keskusteluketjujen ominaispiirteenä oli kuitenkin se, että solidaarisuuden osoittamiseksi katsottiin myös se, että keskustelija osoittaa kommenttinsa tietylle henkilölle. Erona on tietenkin myös se, että blogien kommentteissa solidaarisuutta osoitettiin lähes yksinomaan bloggaajaa kohtaan ja bloggaajien kommentteissa lukijoita kohtaan. Keskusteluketjuissa solidaarisuuden osoittaminen oli useimmiten kaikille osoitettua. Tämä pätee myös blogipostauksiin. Muissa positiivisten reaktioiden kategorioissa ei voitu nähdä selviä eroja blogien ja keskusteluketjujen välillä.

Kolmantena ryhmänä blogeissa, sekä postauksissa että kommentteissa, oli esitetyt kysymykset, jotka katsotaan tiedonhankinnaksi tiedon tarpeiden ilmaisemisen kautta. Tähän ryhmään kuuluvat viestit olivat keskusteluketjuissa vähiten esillä. Blogipostauksissa esitettiin eniten mielipiteitä ja arvioita koskevia kysymyksiä, kun taas blogien kommentteissa ja keskusteluketjuissa kirjoitettiin useimmiten tietoa ja selvennystä koskevia kysymyksiä. Seuraavaksi yleisimpänä kategoriana postauksissa oli tiedon ja selvennyksen pyytäminen, blogien kommentteissa mielipiteiden ja arvioiden pyytäminen ja keskusteluketjuissa ohjeiden ja ehdotusten pyytäminen. Postauksissa ei esiintynyt lainkaan ohjeiden ja ehdotusten pyytämistä ja blogien kommentteissa tätä esiintyi hyvin vähän. Keskusteluketjuissa esiintyi harvimmin mielipiteiden ja arvioiden pyytämistä. Keskusteluketjuissa pyydettiin siis selvästi enemmän ohjeita ja neuvoja kuin blogeissa. Blogipostauksissa pyydettiin selvästi enemmän mielipiteitä ja arvioita kuin keskusteluketjuissa. Blogien ja keskusteluketjujen kysymystyyppien jakaumat eroavat näin ollen toisistaan jonkin verran.

Kysymysten osalta blogien ja keskusteluketjujen erona on myös se, että keskusteluketjuissa esitetyt kysymykset koskevat pääasiassa kaikkia osallistujia, kun taas blogeissa kysymykset esitetään joko bloggaajalle tai lukijalle. Myös kysymysten esittämiseen liittyi eroja. Blogipostauksissa ja bloggaajien kommentteissa kysymykset ovat esitetty lukijoille ja lukijoiden kommentteissa useimmiten bloggaajille, joten kysymykset esitetään vain tietyille henkilöille. Keskusteluketjuissa sen sijaan kysymykset ovat useimmiten tarkoitettu kaikille osallistujille ja vain harvoin tietyille tai tietyille keskustelun osal-

listujille. Myös kysymysten aiheissa oli eroja. Blogien kysymykset liittyivät hyvin läheisesti blogipostauksen aiheeseen kun taas keskusteluketjuissa kysymyksiä esitettiin hyvin monista ja erilaisista aiheista ja yhtäaikaaisesti keskusteltiin monen eri osallistujan kysymyksiin liittyvistä aiheista.

Harvimmin blogeissa esiintynyt ryhmä oli negatiiviset reaktiot. Tämä ryhmä oli keskusteluketjuissa kolmantena. Negatiiviset reaktiot ilmenivät hyvin samalla tavalla sekä blogeissa että keskusteluketjuissa. Useimmin esiintyi kireyden tai jännittyneisyyden ilmaisemista, mutta torjunnan osoittamista tai auttamasta kieltäytymistä ei esiintynyt juuri lainkaan. Jälkimmäistä esiintyi tosin blogeissa hieman ja keskusteluketjuissa ei kertaakaan. Myös negatiivisten reaktioiden aiheet olivat hyvin samanlaisia blogeissa ja keskusteluketjuissa.

Määrällinen vertailu ja blogeissa ja keskusteluketjuissa käsitellyt aiheet osoittivat, että keskusteluketjut ja blogit ovat hyvin samankaltaisia. Yhtenä erona voidaan nähdä aiheiden vaihtuvuus. Blogien kommentit ja keskustelu pyörivät pääasiassa tietyn postauksen aiheiden ympärillä ja aikaisempiin postauksiin ei juurikaan viitata. Keskusteluketjuissa saatetaan käsitellä yhtäaikaaisesti hyvin montaa eri aihetta ja antaa vastauksia ja muita kommentteja hyvin monille henkilöille samanaikaisesti. Suurimpana erona voidaan nähdä se, että blogien kommentit liittyvät hyvin läheisesti postauksiin ja tyypillisesti kommentit ovat osoitettu vain bloggaajille tai lukijoille. Keskusteluketjuissa viestit ovat lähes poikkeuksetta osoitettu kaikille osallistujille.

Blogeissa tiedontarpeitaan ilmaisee aluksi bloggaaja. Näistä tiedontarpeista ja muista bloggaajan ilmauksista lukijoille saattaa tulla tiedontarpeita, joista taas bloggaajalle saattaa tulla lisää tiedontarpeita. Keskusteluketjuissa tiedontarpeitaan ilmaisevat osallistajat satunnaisessa järjestyksessä. Blogeissa tiedon jakaminen tapahtuu etupäässä bloggaajalta lukijoille ja lukijoilta bloggaajalle, vaikkakin lukijat usein lukevat myös toistensa kommentteja ja vastaanottavat näin tietoa. Keskusteluketjuissa tietoa jaetaan kaikkien kesken ja kaikki osallistajat lukevat yleensä kaikkien viestit. Sekä blogeissa että keskusteluketjuissa tiedonhankinnan voidaan katsoa olevan ensisijaisesti orientoivan tiedon hankintaa, joten tietoa hankitaan yleisen mielenkiinnon vuoksi. Sekä blogeissa että keskustelufoorumeilla esiintyi kuitenkin myös jonkin verran praktisen tiedon hankintaa, jonka avulla yritetään ratkaista jokin ongelma.

5 LOPUKSI

Tässä pro gradu – tutkielmassa tarkasteltiin vauvaa odottavien äitien tiedonhankintaa ja tiedon jakamista keskustelufoorumeilla ja blogeissa. Tutkielmassa selvitettiin missä määrin blogeissa ja keskustelufoorumeilla esitetään vauvan odotukseen liittyviä kysymyksiä ja mihin aiheisiin nämä kysymykset liittyvät, missä määrin ja mistä aiheista tietoa jaetaan blogeissa ja keskustelufoorumeilla, missä määrin blogeissa ja keskustelufoorumeilla esiintyy positiivisia ja negatiivisia reaktioita ja millaisia eroja blogien ja keskustelufoorumien välillä on tiedon tarpeiden, tiedonhankinnan ja tiedon jakamisen osalta. Kysymyksiin haettiin vastauksia Balesin vuorovaikutusprosessin analyysin (IPA-mallin) avulla.

Tutkielman teoriaosuudessa käsiteltiin arkielämän tiedonhankintaa ja tiedon jakamista. Lisäksi perehdyttiin keskustelufoorumeista ja blogeista tehtyihin aikaisempiin tutkimuksiin, joista katsottiin olevan hyötyä tätä tutkielmaa tehdessä. Erityisen tärkeiksi tutkimuksiksi tämän tutkielman kannalta nousivat Tirroniemen (2009) pro gradu - tutkielma ja Savolaisen (2011) artikkeli, jossa tarkastellaan blogeissa tapahtuvaa tiedonhankintaa ja tiedon jakamista. Tämän tutkimuksen tuloksia tullaan vertaamaan pääasiassa näihin kahteen tutkimukseen, koska kaikissa kolmessa on ollut käytössä sama Balesin vuorovaikutusprosessin analyysi.

Tutkimusaineistoon valikoitui mukaan viisi keskustelufoorumin keskusteluketjua ja neljä blogia. Keskusteluketjut sisälsivät yhteensä 538 viestiä, joista voitiin tunnistaa yhteensä 1936 IPA-koodia. Blogit sisälsivät 40 postausta, joista mukaan otettiin 11–33 kommenttia. Blogeista pystyttiin tunnistamaan 2767 IPA-koodia, joista 207 oli blogipostauksissa, 221 bloggaajan kommentteissa ja 2546 lukijoiden kommentteissa.

Noin 18 % blogipostauksista sisälsi kysymyksiä, kun taas bloggaajan ja blogin lukijoiden esittämissä kommentteissa kysymysten osuus oli noin 6 %. Keskustelufoorumilla kysymysten osuus oli noin 10 %. Kysymysten esittäminen oli näin ollen melko vähäistä sekä blogeissa että keskustelufoorumilla. Blogeissa bloggaajien kirjoittamista kysymyksistä suurin osa oli mielipidettä tai arviota pyytäviä, mutta myös tietoa tai selvennystä pyydettiin. Bloggaajat eivät pyytäneet lainkaan ohjeita tai ehdotuksia. Blogilukijat esittivät eniten tietoon tai selvennykseen liittyviä kysymyksiä, mutta he esittivät jonkin verran myös mielipiteitä tai arvioita ja ohjeita tai ehdotuksia koskevia kysymyksiä. Kes-

keskustelufoorumilla esitettiin eniten tietoa tai selvennystä pyytäviä kysymyksiä, seuraavaksi ohjeisiin tai ehdotuksiin perustuvia ja vähiten mielipiteisiin ja arvioihin perustuvia kysymyksiä.

Blogeissa esitetyt kysymykset koskivat usein mielipidettä tai arviota ja tällöin kerrottiin usein oma mielipide johonkin, jonka jälkeen kysyttiin joko lukijoiden tai bloggaajan mielipidettä asiaan. Tietoa tai selvennystä pyydettiin usein raskauden oireista tai lääkitapaamisista. Keskustelufoorumilla kysymysten aiheet koskivat useimmiten raskautteen liittyviä oireita. Myös ohjeita ja ehdotuksia pyydettiin oireiden helpottamiseksi. Mielipiteisiin ja arvioihin kuuluvat kysymykset koskivat useimmiten jotakin tuotetta, kuten lastenvaunuja.

Tiedon jakaminen oli hyvin merkittävässä osassa sekä keskustelufoorumilla että blogeissa. Tiedon jakamiseen kuuluvat IPA-kategoriat 4–6, joita tutkimustuloksissa käsiteltiin annettuina vastauksina. Noin 45 % blogipostauksista sisälsi vastauksia esitettyihin kysymyksiin, kun taas blogien kommentteissa vastaava osuus oli noin 55 %. Keskustelufoorumeilla vastausten osuus oli sama, toisin sanoen 55 %. Blogipostauksissa esiintyi yhtä paljon mielipiteiden, arvioiden tai analyysien (kategoria 5) ja tiedon, toistamisen tai selkeyttämisen (kategoria 6) jakamista. Ehdotuksia ja ohjeita (kategoria 4) jaettiin vähiten. Blogien kommentteissa kategoriaa 5 esiintyi selvästi eniten, seuraavana kategoriaa 6 ja vähiten kategoriaa 4. Keskustelufoorumilla esiintyi lähes yhtä paljon kategoriaa 5 ja kategoriaa 6. Hieman enemmän esiintyi kuitenkin tiedon, toistamisen ja selkeyttämisen jakamista. Myös keskustelufoorumilla esiintyi vähiten ehdotusten ja ohjeiden jakamista.

Blogipostaukset ja niiden myötä myös blogien kommentit koskivat yleisimmin raskautteen liittyviä tuntemuksia, oireita ja muita asioita, kuten vauvan kehitystä. Näistä keskusteltiin sekä mielipidepohjaisesti että tietopohjaisesti. Lukijat jakoivat kommentteissaan paljon omakohtaisia kokemuksia postauksiin liittyvistä aiheista. Myös keskustelufoorumilla aiheet keskittyivät raskauden mukanaan tuomiin oireisiin, ongelmiin ja muihin pohdintoihin, kuten vauvan kehitykseen. Ohjeita ja ehdotuksia jaettiin myös samoista aiheista ja usein ne olivat suoria vastauksia toisten esittämiin kysymyksiin.

Positiivisia reaktioita esiintyi selvästi negatiivisia reaktioita useammin sekä blogeissa että keskustelufoorumilla. Positiiviset reaktiot olivat toiseksi yleisin ryhmä sekä blogeissa että keskustelufoorumilla. Noin 23 % blogipostauksista ilmensi positiivisia reak-

tioita. Niiden osuus oli korkeampi blogien kommenteissa, noin 36 %. Keskustelufoorumien viesteissä esitettiin harvemmin positiivisia reaktioita, sillä niiden osuus oli noin 24 %. Blogipostaukset, blogien kommentit ja keskustelufoorumi noudattivat positiivisten reaktioiden kategorioiden osalta samaa kaavaa. Kaikissa esiintyi eniten solidaarisuuden osoittamista (kategoria 1), seuraavana jännittyneisyyden laukaisemista tai tunnelman keventämistä (kategoria 2) ja vähiten samanmielisyyden, hyväksynnän ja ymmärtämisen osoittamista (kategoria 3). Blogipostauksissa kategorioiden 1 ja 2 välillä oli hyvin pieni ero, mutta blogien kommenteissa ja keskustelufoorumilla ero oli suuri.

Noin 15 % blogipostauksista ilmensi negatiivisia reaktioita. Niiden osuus blogikommenteissa oli varsin vähäinen, vain 4 %. Negatiiviset reaktiot olivat yleisempiä keskustelufoorumeilla: noin 11 % viesteistä ilmensi tämäntyyppisiä reaktioita. Kuten positiivisten reaktioidenkin osalta, negatiiviset reaktiot ilmenivät samaan tapaan blogipostauksissa, blogien kommenteissa ja keskustelufoorumilla. Kaikissa ilmaistiin eniten kireyttä ja jännittyneisyyttä (kategoria 11), seuraavana tuli vastarinnan tai vihamielisyyden ilmaiseminen (kategoria 12) ja vähiten osoitettiin torjuntaa tai kieltäydyttiin auttamasta (kategoria 10).

Blogien ja keskustelufoorumien väliltä ei löydetty suuria eroja tiedon tarpeiden, tiedonhankinnan ja tiedon jakamisen osalta. Blogeissa tiedontarpeitaan ilmaisee aluksi bloggaaja. Näistä tiedontarpeista ja muista bloggaajan ilmauksista lukijoille saattaa tulla tiedontarpeita, joista taas bloggaajalle saattaa tulla lisää tiedontarpeita. Keskustelufoorumeilla tiedontarpeitaan ilmaisevat osallistujat satunnaisessa järjestyksessä. Blogeissa tiedon jakaminen tapahtuu etupäässä bloggaajalta lukijoille ja lukijoilta bloggaajalle, vaikkakin lukijat usein lukevat myös toistensa kommentteja ja vastaanottavat näin tietoa. Keskustelufoorumeilla tietoa jaetaan kaikkien kesken ja kaikki osallistujat lukevat yleensä kaikkien viestit. Sekä blogeissa että keskustelufoorumeilla tiedonhankinnan voidaan katsoa olevan ensisijaisesti orientoivan tiedon hankintaa, joten tietoa hankitaan yleisen mielenkiinnon vuoksi. Sekä blogeissa että keskustelufoorumeilla esiintyi kuitenkin myös jonkin verran praktisen tiedon hankintaa, jonka avulla yritetään ratkaista jokin ongelma.

Sulosen (2006) tutkimuksessa selvisi, että tiedonhankinta kohdistuu enemmän orientoivan kuin praktisen tiedon etsintään. Wilenius (2010) ja Rissanen (2008) puolestaan osoittivat, että praktisen tiedon etsintä korostuu orientoivan tiedon hankintaa voimak-

kaammin. Tutkielmani tulokset ovat samansuuntaisia kuin Sulosen (2006) havainnot, toisin sanoen orientoivan tiedon etsiminen korostuu enemmän kuin praktisen tiedon hankinta.

Sulosen (2006) ja Wileniuksen (2010) tutkimuksissa selvisi, että faktakysymyksiä esitetään enemmän kuin mielipiteisiin tai kokemuksiin perustuvia. Wilenius toi kuitenkin esille, että vastaukset perustuvat enemmän omaan kokemukseen kuin faktaan. Myös Tirroniemen (2009) tutkimuksen mukaan selvästi eniten esitettiin tietoon liittyviä kysymyksiä, vaikka myös mielipiteitä ja ohjeita kyseltiin. Tutkielmani osoitti, että blogipostauksissa esitetään enemmän mielipiteitä koskevia kysymyksiä, kun taas blogien kommentteissa ja keskustelufoorumilla enemmän tietoa tai selvennystä koskevia kysymyksiä. Näiden toisistaan eroavien tutkimustulosten pohjalta voidaan todeta, että tiedonhankinta ja tiedon jakaminen vaihtelevat keskustelufoorumeittain tai jopa keskusteluketjuittain. Kaikki keskustelut eivät noudata samaa kaavaa.

Tutkielmani tulokset osoittavat, että keskustelufoorumin yleisin kategoria oli tiedon antaminen (kategoria 6). Seuraavana tuli mielipiteiden antaminen (kategoria 5) ja kolmantena solidaarisuuden osoittaminen (kategoria 1). Neljänneksi eniten esitettiin kireyttä tai jännittyneisyyttä kuvaavia ilmauksia (kategoria 11). Myös Tirroniemen (2009) tutkimuksessa yleisin kategoria oli kategoria 6 ja toiseksi yleisin kategoria 5. Kolmantena tuli kategoria 1. Molemmissa tutkimuksissa kysymysten esittämisen yleisin kategoria oli tiedon pyytäminen (kategoria 7). Molemmissa tutkimuksissa esitettiin huomattavasti enemmän positiivisia reaktioita kuin negatiivisia reaktioita. Tutkimukset noudattivat melkein samaa kaavaa: eniten esitettiin annettuja vastauksia ja seuraavana tulivat positiiviset reaktiot, kolmantena Tirroniemen tutkimuksessa tulivat esitetyt kysymykset ja viimeisenä negatiiviset reaktiot. Tutkimustulokseni osoittavat, että esitettyjen kysymysten ja negatiivisten reaktioiden osuus oli lähes yhtä suuri, mutta negatiivisia reaktioita esitettiin hieman enemmän.

Tutkielmassani ei tarkasteltu yksityiskohtaisemmin lukijoiden välistä vuorovaikusta, mutta analyysin yhteydessä huomasin saman mikä esiintyi Bordin (2011) tutkimuksessa. Lukijoiden välillä esiintyy hyvin vähän vuorovaikutusta.

Bordin (2011) tutkimuksessa lukijoiden kommentteissa eniten esitettiin kohteliaisuuksia ja kehuja (IPA-kategoria 1). Seuraavaksi eniten kerrottiin omista kokemuksista (IPA-kategoriat 5 ja 6) ja kolmantena olivat onnittelut ja toivotukset (IPA-kategoria 1). Tut-

kielmani tulokset poikkeavat tältä osin siinä, että lukijoiden kommentteissa esiintyi eniten mielipiteiden kertomista (kategoria 5), seuraavana tuli solidaarisuuden osoittaminen (kategoria 1) ja kolmantena oli tiedon tai selvennyksen antaminen (kategoria 6). Molemmissa tutkimuksissa lukijoiden kommentteissa esiintyi eniten solidaarisuuden osoittamista ja mielipiteiden sekä tiedon jakamista.

Bordin (2011) tutkimuksessa bloggaajien kommentteissa esiintyi eniten kiitoksia (IPA-kategoria 1) ja seuraavana tietoa ja selvennystä (IPA-kategoria 6) tarjoavia ilmauksia. Kolmantena tuli saman- tai erimielisyyden osoittaminen (IPA-kategoriat 3 ja 10). Tutkielmani osoitti, että bloggaajien kommentteissa esiintyi eniten mielipiteiden antamista (kategoria 5). Seuraavana tuli solidaarisuuden osoittaminen (kategoria 1) ja kolmantena tiedon antaminen (kategoria 6). Bloggaajien kommenttien sisältö oli näin ollen joltain osin erilainen näissä tutkimuksissa. Molemmissa esiintyi kuitenkin paljon tiedon jakamista ja solidaarisuuden osoittamista.

Savolaisen (2011) tutkimuksessa suurin osa blogien viesteistä, sekä postauksista että kommentteista, sisälsi vastausten tarjoamista (IPA-kategoriat 4–6). Omat tulokseni ovat samansuuntaisia. Savolaisen tutkimuksessa postauksissa yleisin esiintynyt kategoria oli tiedon antaminen (kategoria 6). Seuraavana tuli mielipiteiden jakaminen (kategoria 5). Ne olivat yleisimpiä kategorioita myös tässä tutkielmassa, mutta niitä esiintyi vähemmän kuin Savolaisen tutkimuksessa. Savolaisen tutkimuksessa blogien kommentteissa yleisin kategoria oli kategoria 5. Tämäkin löydös vastasi tutkielmani tuloksia.

Molemmissa tutkimuksissa seuraavaksi eniten blogeissa esiintyi positiivisia reaktioita (IPA-kategoriat 1–3). Yleisimmin esiintyi solidaarisuuden osoittamista (kategoria 1). Kysymyksiä (kategoriat 7–9) ja negatiivisia reaktioita (kategoriat 10–12) esiintyi molemmissa tutkimuksissa kaikissa kommentteissa hyvin vähän. Postauksissa esiintyi jonkin verran enemmän kysymyksiä, ja Savolaisen tutkimuksessa negatiivisia reaktioita vielä enemmän. Tutkielmani osoitti, että kysymyksiä esitettiin hieman enemmän kuin negatiivisia reaktioita. Savolaisen tutkimuksessa eniten tietoa (kategoria 7) kysyivät lukijat. Mielipiteiden pyytämistä (kategoria 8) esiintyi eniten postauksissa. Kategoriaan 9 (ehdotusten pyytämistä) esiintyi hyvin vähän sekä postauksissa että kaikissa kommentteissa. Omat tulokseni osoittavat, että postauksissa ja bloggaajien kommentteissa esitettiin eniten kategoriaan 8 kuuluvia kysymyksiä, toisena tuli kategoria 7. Kategoriaan 9 kuuluvia kysymyksiä ei esitetty lainkaan. Lukijoiden kommentteissa eniten esitettiin

kategoriaan 7 kuuluvia kysymyksiä, seuraavana tuli kategoria 8 ja viimeisenä kategoria 9. Tutkielmani tulokset ovat hyvin yhteneviä Savolaisen tutkimuksen kanssa kysymysten osalta.

Negatiivisista reaktioista molemmissa tutkimuksissa selvästi vahvimmin oli esillä jännittyneisyyden osoittaminen (kategoria 11). Savolaisen tutkimuksessa myös erimielisyyttä (kategoria 10) osoitettiin sekä postauksissa että kommenteissa jonkin verran. Huomasin tutkielmassani, että kategoriaa 10 esiintyi hyvin vähän kommenteissa ja postauksissa ei lainkaan. Savolaisen tutkimuksessa vihamielisyyttä (kategoria 12) ei osoitettu postauksissa lainkaan, mutta kommenteissa hieman. Omat tulokseni poikkeavat jossakin määrin tältä osin: vihamielisyyttä osoitettiin postauksissa ja lukijoiden kommenteissa hieman. Tutkimustulokset vaikuttavat kaikilta osin olevan suurin piirtein samanlaisia. Eniten esitettiin annettuja vastauksia ja seuraavana tulivat positiiviset reaktiot. Kuten keskustelufoorumeissa, blogeissakin esiintyi hieman eroja negatiivisten reaktioiden ja kysymysten välillä. Tutkimustulokseni osoittavat, että blogeissa esiintyi kysymyksiä enemmän kuin negatiivisia reaktioita, mutta Savolaisen tutkimuksessa postauksissa ja bloggaajan kommenteissa esiintyi enemmän negatiivisia reaktioita.

Luvun 2.4 perusteella blogeissa ja keskustelufoorumeissa näyttäisi esiintyvän eniten osallistujien tarjoamia vastauksia ja seuraavaksi eniten positiivisia reaktioita. Kysymyksiä ja negatiivisia reaktioita näyttäisi esiintyvän molemmissa selvästi vähemmän kuin kahta ensimmäistä ryhmää. Blogeissa negatiiviset reaktiot näyttäisivät olevan keskeisemmässä osassa kuin kysymykset ja keskustelufoorumeissa päinvastoin.

Empiirinen analyysi osoitti, että blogeissa ja keskustelufoorumilla esitetään eniten osallistujien tarjoamia vastauksia. Seuraavana sekä blogeissa että keskustelufoorumilla tulevat positiiviset reaktiot. Kysymyksiä ja negatiivisia reaktioita esiintyy molemmissa vähemmän kuin annettuja vastauksia ja positiivisia reaktioita. Blogeissa esitettiin enemmän kysymyksiä kuin negatiivisia reaktioita ja keskustelufoorumilla kysymyksiä esitettiin vain hieman vähemmän kuin negatiivisia reaktioita.

Näiden vertailujen pohjalta voidaan todeta, että tutkimustulokseni ovat hyvin samankaltaisia kuin aikaisempien tutkimusten havainnot. Jonkin verran eroja löytyy negatiivisten reaktioiden ja esitettyjen kysymysten suhteen, mutta niissäkin erot ovat pieniä. Keskustelufoorumit ja blogit näyttäisivät noudattavan hyvin samanlaista kaavaa vuorovaikutuksessaan, vaikka joitain pieniä eroja löytyy.

Tutkielmani on ainutlaatuinen, koska siinä vertailtiin kahta eri sosiaalisen median foorumia Balesin vuorovaikutusprosessianalyysin avulla. Tällaista tutkimusta ei ole aikaisemmin tehty. Muun muassa Tirroniemi (2009) tutki vain keskustelufoorumia tällä menetelmällä ja Savolainen (2011) vain blogeja.

Tämä alue vaatisi vielä paljon lisätutkimusta kattavamman kuvan saamiseksi blogien ja keskustelufoorumien eroavaisuuksista ja samankaltaisuuksista. Jos haluttaisiin tehdä kattavampi blogien ja keskustelufoorumien vertailu, pitäisi ottaa mukaan hyvin paljon hyvin erilaisia blogeja ja keskustelufoorumeita. Olisi myös mielenkiintoista tutkia suomalaisten ja ulkomaalaisten blogien eroja. Toisaalta tutkimustulokset saattavat vanhentua melko nopeasti sosiaalisen median kanavien nopean muuttumisen myötä, joka toisaalta johtaakin jatkuvaan tutkimuksen tarpeeseen. Tutkielmassani ei keskitytty varsinaisen vuorovaikutuksen tutkimiseen, jotta työmäärä pysyi kohtuullisena. Olisi kuitenkin mielenkiintoista tutkia muun muassa missä määrin keskustelufoorumeilla ja blogeissa vastataan esitettyihin kysymyksiin ja kuinka paljon annetut vastaukset nostattavat lisäkysymyksiä.

LÄHTEET

- Aalto, T. & ja Yoe Uusisaari, M. 2009. Nettiälmää. Sosiaalisen median maailmat. Jyväskylä: BTJ Finland Oy.
- Bordi, L. 2011. Vuorovaikutus päiväkirjatyypisissä muotiblogeissa. Tampereen yliopisto. Informaatiotieteiden yksikkö. Informaatiotutkimus ja interaktiivinen media. Pro gradu -tutkielma.
- Haasio, A. 2007. Internet-tiedonhaun teho-opas. Vaajakoski: BTJ Finland Oy, Helsinki.
- Haasio, A. 2008. Kaikki irti Internetistä. Vaajakoski: BTJ Finland Oy, Helsinki.
- Haasio, A & Savolainen, R. 2004. Tiedonhankintatutkimuksen perusteet. BTJ Kirjastopalvelu Oy, Helsinki.
- Kilpi, T. 2006. Blogit ja bloggaaminen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Rissanen, M. 2008. Internetin keskusteluryhmien käyttö ja merkitys harrastuksiin liittyvässä tiedonhankinnassa. Tampereen yliopisto. Informaatiotutkimuksen laitos. Pro gradu -tutkielma.
- Savolainen, R. 1999. Tiedontarpeet ja tiedonhankinta. Teoksessa Ilkka Mäkinen (toim.) Tiedon tie: johdatus informaatiotutkimukseen. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu, 73–109.
- Savolainen, R. 2011. Asking and sharing information in the blogosphere: The case of slimming blogs. Library & Information Science Research 33 (1) 73–79.
- Sonnenwald, D.H. 2006. Challenges in sharing information effectively: examples from command and control. Information Research, 11(4).
<http://www.informationr.net/ir/11-4/paper270.html>
- Sulonen, H. 2007. ”Ai miksi kysyn?” Internetin keskustelufoorumin hyödyntäminen arkielämän ei-ammattillisen tiedon hankinnassa. Tampereen yliopisto. Informaatiotutkimuksen laitos. Pro gradu -tutkielma.

Tirroniemi, E. 2009. Erityislasten vanhempien tiedonhankinta ja vuorovaikutus Perheklubi-verkkokeskustelufoorumilla. Tampereen yliopisto. Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median laitos. Pro gradu -tutkielma.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Wilenius, M. 2010. ”Aina joku äiti on paikalla.” Pienten lasten äitien tiedonhankintaa internetin keskustelufoorumilla. Tampereen yliopisto. Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median laitos. Pro gradu -tutkielma.